

istanbul unlimited

EYLÜL/SEPTEMBER 2017; SAYI/ISSUE 1 PARA İLE SATILMAZ/FREE OF CHARGE

Eylül ayı boyunca gezebileceğiniz sergiler rehberi

Guide to all
September's
exhibitions

SALT Galata İşveren sergisi ve Meriç Öner ile röportaj

*Employer's exhibition
and interview with
Meriç Öner*

ARTER Kaf Dağının Ardında sergisi ve CANAN ile röportaj

*Behind Mount Qaf
exhibition and interview
with CANAN*

SSM Ai Weiwei sergisi ve sanatçı stüdyosundan notlar

*Ai Weiwei exhibition
and notes from the
artist's studio*

Borusan Contemporary, Elgiz Müzesi, İstanbul Modern...

*Borusan
Contemporary, Elgiz
Museum, İstanbul
Modern...*

EKİN ÖZBİÇER, YENİ TÜRKİYE
SERİSİ/NEW TURKEY SERIE

Merhaba!

Her eylül ayı gibi bu Eylül de bütün heyecanlarıyla geldi. On yıllık yayım hayatını geride bırakan Art Unlimited yeni on yıla Unlimited Publications adı altında birçok yeni yayınlara başlıyor. Architecture Unlimited, Design Unlimited, Limited ve Untitled'ten sonra İstanbul Unlimited yılda bir kere yayımlanarak şehirdeki sanat etkinliklerinin nabzını tutmaya hazırlanıyor.

Dijital yayıncılığın hızla yol aldığı bugünlerde matbu yayıncılığa gönül vermiş bizler, enerjimizin son damlasına kadar çalışarak bu dergileri okuyucu için hazır hale getirmek için çalışıyoruz. Bu sezonda yer alan bütün sergiler, tıpkı öncüler gibi, hayata, varoluşa yepyeni bakış açıları sunuyor, beraberinde temel olguları sorguluyor; aslına bakarsanız tek yapmamız gereken gidip görmek ve sanatçıların anlatmaya çalıştıklarını dinlemek. Sanat yazarı ve editör Gilda Williams'ın da dediği gibi, “21. yüzyılda sanat, eserlere eşlik edecek yazılı malzemeye talebin doruk noktaya çıkmasıyla beraber, olağanüstü bir yükselişe geçti.” Lütfen sergileri gezerken bol bol okuyun, çünkü “güncel sanat beğenilmek değil, anlaşılacak istiyor.”

Hi!

Like every year, September is just around the corner with an exciting agenda. At our decennial anniversary, we are starting a new journey with numerous new publications under the roof of Unlimited Publications. Following Architecture Unlimited, Design Unlimited, Limited, and Untitled, we will be annually publishing İstanbul Unlimited that will focus on art events around the city.

While digital publishing is becoming more and more dominant in the market, we are working fit to bust, enamored of print, towards making all these publications ready for our beloved readers. All of the exhibitions of this season bring, just like their predecessors, new perspectives to our lives, questioning basic matter of facts. All we really need to do is to visit them and try to listen to what the artists say. As art writer and editor Gilda Williams said too: “Art in the 21st century is experiencing a phenomenal boom, with the demand for written accompaniment raised to fever-pitch.” Please read a lot while visiting the exhibitions, because “contemporary are does not want to be liked, it wants to be understood.”

Merve Akar Akgün

unlimited

Para ile satılmaz. Bütün yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Yazı ve fotoğrafların tüm hakları Unlimited'a aittir. İzinsiz alıntı yapılamaz.

Distributed free of charge. Authors are solely responsible for the content of submitted articles. All rights reserved by Unlimited. Quotations not allowed without permission.

Genel yayın yönetmeni *Editor in chief*
Merve Akar Akgün
merve@unlimiteddrag.com
Editör *Editor*: Özge Yılmaz
Reklam ve proje direktörü *Advertising and project director* Hülya Kızıllırmak
hulyakizilirmak@unlimiteddrag.com
İllüstrasyonlar *Illustrations*: Sedat Girgin
Çeviri *Translation*: Eylem Beşiroğlu, Hande Zeynep Erbil, Büşra Gündoğdu
Asistanlar *Assistants*: Liana Kuyumcuyan, Ege Kökel

İletişim *Communication*
info@unlimiteddrag.com
www.unlimiteddrag.com
Yayın sahibi *Owner*
GALERİST A.Ş. Meşrutiyet
Cad. 67/1 Beyoğlu, İstanbul
unlimiteddrag.com
Baskı *Print*: Uniprint Basım
Sanayi Tic. AŞ
Ömerli Mah. Hadımköy
İstanbul Cd No:159 İstanbul
Türkiye
0212 798 28 40 www.apa.
com.tr

KAPAK FOTOĞRAFI/COVER INFO:
CANAN, ŞAHMERAN, 2011, MINYATÜR
AĞARLI KÂĞIT ÜZERİNE ALTIN VE
ASETAT FOTOĞRAF BASKISI 67X91
CM (ÇERÇEVELİ) / ASETAT AND GOLD
ON MINATURE SIZED PAPER, PHOTO
PRINT, 67X91 CM (WITH FRAME)

SAKIP SABANCI MÜZESİ

Sabancı Üniversitesi Sakıp Sabancı Müzesi yeni sezonu, İstanbullu sanatseverleri oldukça heyecanlandıran ve Türkiye’de ilk kez gerçekleşecek Ai Weiwei’nin kişisel sergisiyle açıyor. Sanatçının yaklaşık 100 eserini İstanbul’da izleme fırsatı sunacak olan sergi 12 Eylül’de açılıyor

Sabancı University Sakıp Sabancı Museum starts the new season with Ai Weiwei’s first solo exhibition in Istanbul, generating huge excitement for art lovers in the city. The exhibition featuring about 100 works of the artist, will open its doors on September 12nd

ŞİMDİNİN SANATÇISI AI WEIWEI

Ayşegül Sönmez

AI WEIWEI, HAN HANEDANLIĞINA AİT KÜPÜ DÜŞÜRME/DROPPING A HAN DYNASTY URN, 1995, 3 SİYAH BEYAZ/BLACK&WHITE BASKI /PRINTS, HER BİRİ/EACH 148 X 121 CM COURTESY OF AI WEIWEI STUDIO’NUN İZİNİYLE

Bundan aşağı yukarı bir yıl önce, şimdi Ai Weiwei’nin stüdyosunu ziyaret ettiğimiz gazeteci arkadaşlarla Alman sanatçı Heinz Mack’ın stüdyosunu ziyaret etmiştik. Sakıp Sabancı Müzesi yine bir ilke imza atıyordu. *ZERO. Geleceğe Geri Sayım* sergisinin ardından Heinz Mack solosu yapacaktı.

Sanatçıyla derin sohbetim sırasında politik sanatın ne olduğunu Mack’a sormam ve Ai Weiwei’nin üretimini örnek vermemin üzerine Mack çok ilginç bir açıklama yapmıştı. Böylelikle 21. yüzyılda sanatın ne olduğuna dair ilginç bir tartışmayı da başlatmış oluyordu. Mack’a göre “temsili olan”ı dışlamak gerekiyordu.

II. Dünya Savaşı’nı görmüştü. Düsseldorf Akademisi’ne girdiğinde akademi diye bir şey ortada yoktu. Bombaların yıkıp dök-tüğü toz içinde bir bina vardı karşısında. Kütüphanede toplam üç kitap vardı. Hiçbir şey yoktu. Hepsini birlikte var edeceklerdi: Yoktan bir okul ve sanat... Amaçları buydu.

Ve şöyle devam ediyordu Heinz Mack:

“Benim sanatım her zaman temsili olanı dışladı. Hep hümanist kürenin içinde yer aldı. Bu hümanist küre sanatçıya birey ve özgür olma şansını tanır. Özgürlük çok önemlidir. Özgürlük iradenizi kendi elinize almanız demektir. Ancak özgür olunca yaratabilirsiniz. Bugün İslami bir küre var ve bu kürede özgür olmak birey olmak değil cemaat olmak öne çıkıyor. Bu bir çatışma alanı

yaratıyor. İşlerimde her zaman güzellik önemlidir.

Güzelliğe inanırım. Sanatın güzelliği dışladığında anlamlı olacağına inanmam. Benim için güzellik tıpkı Matisse’nin Naziler kızını yakaladığında bile yapmayı sürdürdüğü güzelliğe benzer. Dünyanın zalimliğine kafa tutan bir güzellik... Ancak bu güzellik dünyadaki çirkinliğe, zalimliğe, kötülüğe kafa tutabilir. Ai Weiwei’ye sadece politik ilişkiler üzerinden sanat yapıyor. Bu tür sanat her zaman düşüşe mahkumdur. Dünyada politik olarak olup biteni yansıttığınız zaman sanat yapmayı sürdüremez olursunuz. Yaptığınız iletişimdir ancak...”

Aslına bakarsanız Mack’ın Ai Weiwei’nin sanatını kendisi-ninkinden ayıran özelliklerini belirtmesi, güzelliğe inancı ve günceli dışlayışı, 20. yüzyılın ortasından itibaren sanatta pek çok cephe açıldığı varsayımını ortadan kaldırıyor. Sanatın ne olduğuna dair pek çok cephenin: Temsili-temsili olmayan, aşkın-va-roluşçu, güzel-çirkin, zamansız-güncel, politik-apolitik cepheler gibi, içlerinde taşıdıkları çok temel bir ihtilafı gün yüzüne çıkarıyordu.

İki “şimdi” cephesi açıyordu Mack. Onun “şimdi”siyle; zamansız, temsili ve güncel olana prim vermeyen ve Ai Weiwei’nin “şimdi”si. Daima evrensel krizlere evrensel ve çabuk yanıtlar taşıyor. Günün İnternet gibi bilgi teknolojisi araçlarını mesaj için

(SAĞ SAYFADA/ON THE RIGHT)
AI WEIWEI, MASA VE SÜTUN/
TABLE AND PILLAR, 2002.
AHSAP SÜTUN VE MASA QING
HANEDANLIĞINA AİT/WOODEN
PILLAR AND TABLE FROM THE
QING DYNASTY (1644-1911), 460
X 90 X 90 CM LONDON, TATE.
ASLA PACIFIQUE YATIRIM
KOMİTESİNİN FONLARIYLA
SATIN ALINMIŞTIR/PURCHASED
WITH FUNDS PROVIDED BY THE
ASIA PACIFIC ACQUISITIONS
COMMITTEE, 2008 IMAGE
COURTESY AI WEIWEI İZNİYLE

(SOLDA) AI WEIWEI,
ILLUMINATIONS, 2009

seferber eden, müzik videosundan bir direniş formu devşiren...

İşte Ai Weiwei'nin Berlin Mitte'deki stüdyo ziyaretinin ilk dakikalarında aklımdan bunlar geçiyor.

“Şimdi”ler...

Bu iki “şimdi.”

Fransız filozof Didi-Huberman'ın bir söyleşisinde bana söylediği gibi: “Hayat değersizdir hayata yakın sanat da...”

Türkiye'deki ilk solo sergisini açmaya hazırlanırken sanatçıyı, Türkiye'den bir grup gazeteciyle Berlin'deki stüdyosunda karşıma alabilmişken hayatın gerçekten değersiz olmayabileceğine dair şüphelerim Ai Weiwei'nin tutkulu ve neredeyse çocuksu bir hüznle anlattığı aile dramıyla çoğaldı.

Zamanına tanık olmak değildi onun yaptığı, peki zamanını tanımak mıydı? Bir memleket diğerini nasıl tanırsa öyle... Diplomatik anlamda bir kabul etme, zamanına onun ürünlerinden ziyade onun dramlarıyla yaklaşma...

Ai Weiwei kah Midilli'de mülteciler için kurduğu stüdyosuyla, kah İsrail'de açtığı sergisindeki demir ağaçlarla, kah Prag'da şişme balondan gerçekleştirdiği temsili mültecilerle, kah Atina'daki sergisindeki bronzdan can simidiyle, kah G20 zirvesinde görünür kıldığı aktivist gazeteci lego portreleriyle tam da Mack'ın yapma dediğini ama yaptığını söylediğini mi yapıyordu?

Yaptığı sanat değil de iletişim miydi?

Ai Weiwei'yi 2007 yılında documenta'nın yapıldığı Alman şehri Kassel'e davet ettiği bin Çinli'yle tanımuştım.

Hiç de misafirperver olmadıkları bilinen Kasselliler'in arasına karışacak bin Çinli'nin yarattığı gerilimle su yüzüne çıkarttığı pek çok duygu ve onu saran koşul, sanatçının hayatla sanat arasına atmak istediği ilmeklerden sadece birine örnekti. Bunlardan hep yapacaktı.

Politik jestin başlı başına bir sanat formu olup olmadığını, mesajın artık araç, aracın kendisinin başlı başına sanat formu olduğunu ilan edecekti. Böylelikle sanatın ne olduğuyla, sınırlarının nerede başlayıp nerede biteceğiyle ve bunun tarihiyle meş-

gul bizleri fazlasıyla oyalayacaktı. Çin'de 81 gün iki polisin onu gözetlediği bir odanın içinde hapis yatan Ai Weiwei, bizi meşgul etmeye devam edecek gibi duruyordu. Ai Weiwei'nin politik bir sürgün olan babasıyla kendisinin de önce hapis yatıp sonra sürgün olmasıyla kesişen hikayesi, coğrafyanın bir kader olduğu bizler açısından aslında çok tanıdık. 22 yaşındayken tutuklanan şair babası, hayatı boyunca Çin devletinin düşmanı ilan edildi. Ölmeden önce de oğluna şu nasihati verdi: “Basit yaşa, mutlu bir hayata sahip ol, gerisini boş ver...” Ai Weiwei, ona kendisinininki gibi bir çocukluk yaşatmamak için altı yaşındaki oğluyla Berlin'de yaşıyor.

Berlin Mitte'de yer alan büyük atölyesi eski bir bira fabrikası. Berlin'e taşınmasıyla kendine geniş bir atölye arayan sanatçı, ilk görüşte bu mekanı benimsemiş. Karanlık ve sular altında olmasına ya da emlakçının burada çalışabileceğinizden emin misiniz sorusuna rağmen hiç vakit kaybetmeden burayı tutmuş. Geniş yeraltı mekanında babasıyla birlikte sığındıkları karanlıkların tanıdık bir hissi olsa gerek. Bugün dev atölye, kiremit duvarları yüksek tavan ve her birinde bilgisayar başında çalışan genç asistanlarla gayet aydınlık.

Bu stüdyoda köşe başında rastladığınız lego parçacıkları Ai Weiwei'nin üretimine, üretim biçimine dair biricik kanıtlar. Söyleşimizde o yüzden şu sözleri kıymetli: “Prosedürlü işlerden nefret ederim.” Lakin Türkiye'deki sergisinde ağırlıklı olarak ilk kez sergilenecek seramik işleriyle yerini alacak olması bir sürpriz.

Çin'deki porselen seramik fırınında pişen işler, Ai Weiwei'nin bir imge üreticisi ve iktidara kafa tutan başkaldırı eylem işlerinden farklı bir dil'i ortaya serecek ister istemez.

“Porselen seramik çok eski, sofistike bir dil. Bu dile çağdaş bir sanatçı olarak yeni imkanlar katmak istiyorum. Yeni olasılıklar yaratabilir miyim? Bu porselenler hayatı, başarısızlığı içerdikçe bu eski dilin bugün ne anlama geldiğini daha iyi ifade ediyorlar. Kültürün yüzyıllar, bin yıllar içinde geçirdiği dönüşüm, modada, sanatta insanların değişen beğenisini düşündüğümüzde porselen

yapmak hem pratik hem de teorik yeni olasılıklar kazanıyor,” derken kültürel devrimden, ona ve babasına yaşattığı sayısız eziyetle hesaplaşıyor. Aynı zamanda kimin sanat yaptığı kimin yapmadığına karar veren kolonyalist “tarih”i de sorguluyor hiç şüphesiz.

Sanatçının SSM'deki sergisinde yaklaşık 90 porselen seramik objesi yer alacak. Tate Modern'in Turbine Hall'ında sergilenen ve şu anda bir depoda kapalı çekirdekler de İstanbul yolcusu.

Osmanlı Çini geleneğiyle, Çin porseleni geleneğinin tarihsel anlamda birbirine açılan kapılar, birbirine çıkan yollar olduğunu düşündüğü de aşikar sanatçının. Hep “şimdi”yle, şu an olup bitenle, küresel zaman akışında “akan”a karşı ve onunla birlikte pozisyon almayı bir pratik haline getirmiş sanatçının bu küçük objeleri, “zaman” ile, “şimdi” ile, “olup biten” ile kurduğu bambaşka bir ilişkiyi de sergileyecek.

Ama Ai Weiwei aynı anda pek çok şey yapan biri. Söyleşide öğrendiğimize göre sanatçının bir süredir üzerinde çalıştığı filmi bitmiş. Mülteci kamplarında yaptığı söyleşileri içeren film, bir ay içinde bir sinema filmi gibi vizyona girecek. Yaklaşık 400 kişiyle söyleşi yapmış Ai Weiwei: “Ben doktor değilim,” diyor ve ele aldığı konuyu ne dramatize ne de romantize ettiğini ekliyor:

“Mülteci krizi bir sorun değil. Bir sonuç. Bu varılan bir nokta. Bunu çok iyi değerlendirmek gerekiyor. Ben de bir mülteciyim. Onları anlıyorum. Onlarla özdeşleşiyorum ve bir ayna tutuyorum. Bir hikaye anlatıcısı değilim.”

Söyleşideki en ilginç açıklamalarından biri bu, diğeri de hikaye anlatmadığının altını çizmesinden sonra bitirdiğini söylediği kitabıyla ilgili açıklaması. Hikaye anlatmak için kendisini “sakar” bulduğunu ifade etse de sanatçı bir kitap yazmış. Bir roman değil. Bir biyografi. Aslında “bir miras biyografisi,” oğluna aklından geçenleri tamamen aktardığı bir miras...

“Babamı tam tanıyamadım. Tanıdığımı düşünmüyorum. Ben de 50 yaşında baba oldum ve oğlumla pek çok şeyi yapamıyorum. Tıpkı babamın da benimle pek çok şeyi yapamadığı gibi...”

1910-2000 arası babasıyla ilişkisini ve kendi dünyasını anlattığı biyografi, onu Çineden İngilizceye çevirecek iyi çevirmenini arıyor. İmge yaratmanın yetmediğini, oğluna kafasındakileri “tam olarak aktarmak” için niye yazmaya başvurduğu değişik hayli: “Yazmak çok zor. İmge üretmek gibi değil. Düşündüklerini kağıda aktardığında hiçbir zaman düşüncelerini tam aktaramıyorsun.”

Berlin'de aynı zamanda üniversitede eğitim veren sanatçı, çağdaş sanatın öğretilebilir olup olmadığı üzerine de “sanattan zevk almak öğretilebilir. Ben öğrencilerime konfor yaratmayı değil karşı çıkmayı öğretiyorum” diyor.

Bakışlarımız dev atölyenin sınırlı sayıdaki penceresinden giren ışıkla dolaşırken elbette özgürlük büyük başlık: “Güvenlik kameraları altında bir hayat geçiriyoruz. (...) Özgürlük yok evet ama bugün artık özgürlük, onun için mücadele etmek anlamına geliyor. Özgürlüğün yeni bir tanımına ihtiyacımız var.”

Sanatçı, gözetlendikçe izlenmeyi de bir pratik haline getirmede mi? Tıpkı iletişim kurmayı bir sanat formu haline getirdiği gibi... Telefonuyla orada onunla konuşan bizleri de görüntüleyerek sosyal medya hesabından paylaşıyor. Selfie konusunda teker teker bize yardım ediyor.

Özetle herhangi bir cepheyi, “şimdi”yi seçmek zorunda değiliz. Çok ekranlı hayatımızda çok “şimdi”li yaşamayı da pekala başatabiliriz ve Ai Weiwei sergisi bize bu konuda epey yardımcı olacak.

THE ARTIST OF *THE PRESENT* AI WEIWEI

A year ago, we visited the studio of German artist Heinz Mack with the same journalist friends with whom we are visiting Ai Weiwei's studio. SSM was once again blazing a trail then. After the exhibition of Group ZERO, Heinz Mack made a solo.

When I asked about what is political art and gave Ai Weiwei's productions as an example during our intimate conversation, Mack explained it engrossingly.

So, an interesting discussion about 'what is art in the 21st century' started. According to Mack, it was necessary to exclude "the representative".

He witnessed the World War II. There was no academy when he joined Dusseldorf Academy. There was just a wreck in dust, destroyed by the bombs. There were three books in total in the library. Nothing else. Their purpose was to build them up all together: a school and an art out of nothing.

And Heinz Mack continued: "My art has always excluded the representative. It has always been in the humanist sphere. This humanist sphere gives artists the chance to be an individual and free. Freedom is very important. Freedom means that only you have your free will. You can create only when you are free. Today there is an Islamic sphere, and within that sphere being a community becomes prominent, rather than being free and an individual. This creates a conflict area. Beauty is always significant in my works. I believe in beauty. I believe, art is meaningless if it excludes beauty. To me, beauty is like the beauty which Matisse maintained even when the Nazis caught his daughter. A beauty that rises against the cruelty of the world... Only this beauty can rise against the ugliness, the cruelty, and the evil in the world. Ai Weiwei is doing art only through political relations. Such art is always doomed to fall. When you reflect what is going on politically on earth, you cannot keep making art. What you do would be just communication."

As a matter of fact, Mack's definition of features that distinguish Ai Weiwei's art from his own, his belief in beauty, and his exclusion of current issues remove the presumption that many fronts have opened up in art since the middle of the 20th century. He also makes explicit a very significant controversy existing in many fronts about what is art such as the representative and the non-representative, transcendental and existentialist, beautiful and ugly, timeless and current, political and non-political...

He is opening two fronts of the "present". His timeless, representative and concurrent "present"; and Ai Weiwei's "present." It always has universal and quick answers for universal crises. Mobilizing today's information technology tools such as internet for message, creating a form of resistance out of a music video...

These are the things in my mind in the first minutes of our visit to Ai Weiwei's studio in Berlin Mitte.

"Presents"... These two "presents."

As the French philosopher Didi-Huberman told me in an interview... "Life is worthless, art which is close to life is worthless, too." When I found Ai Weiwei in his studio in Berlin with a group of journalists from Turkey, he was preparing to open his first solo exhibition in Turkey. And my doubts about life's worthlessness grew with the family drama Ai Weiwei told with a passionate and nearly childish gloom.

What was he doing? Was it witnessing his time or knowing his time? Like how one country knows the other... Like accepting in a diplomatic sense, approaching with its dramas rather than its products. Was Ai Weiwei doing what Mack says Ai is doing and what he says he shouldn't; with his studio he set for refugees in Mytille, with the iron trees in his exhibition in Israel, with his representative refugees he made with life jackets, with bronze life buoy in his exhibition in Athens, or with lego portraits of activist journalists in G20 summit?

What was he doing? Was it art or communication?

I got to know Ai Weiwei with 1000 Chinese people he invited to Kassel where documenta was held in 2007. This setting with people of Kassel who is known as inhospitable and 1000 Chinese, many emotions coming to surface and the circumstance around him was just an example of knots he wanted to loop between the life and art. He was always going to continue doing those loops.

He was going to announce that whether the political gesture is an art form or not, that the message is means from then on and the means itself is an art form. Thus, he would occupy us well with what the art is, where its boundaries will begin and end, with its history we've been busy with.

Ai Weiwei, who was jailed in a room where two policemen watched him for 81 days in China, will continue to occupy us.

Ai Weiwei was jailed and exiled like his father who had been a political exile; their intersecting story is actually very familiar to us with regard to the fate of geography. Having been arrested when he was 22, his poet father was declared as enemy for his entire life. He gave this advice to his son before he died:

"Live simple, have a happy life, do not mind the rest."

Ai Weiwei lives in Berlin with his six-year-old son for him not to have a childhood like his own.

His big studio in Berlin Mitte is an old brewery. Having moved to Berlin, the artist chose this place at first sight when looking for a large studio. Although it was dark, awash, and the real estate agent asked if he was sure he could work here, he hired almost immediately.

This wide and dark underground place must have been a familiar feeling from the darknesses he and his father experienced together. Today the giant studio is quite bright with

the tiled walls, high ceiling and young assistants working at the computer.

The lego pieces that you encounter at the corner of this studio are the unique proofs of the style of his production.

In our conversation, therefore, his following words are valuable: "I hate works with procedure."

It is quite a surprise that his exhibition in Turkey will mainly feature the ceramic pieces for the first time. The works fired in the kiln in China will show a far different language from Ai Weiwei's other image-producing and defiant works -to government-. "Porcelain ceramic is a very old, sophisticated language. I want to contribute to this language with new opportunities as a contemporary artist. Can I create new possibilities? The more these porcelains contain life and failure, the more they express what this old language means today. When we think about the transformation that the culture has been through, and the taste of people in fashion and art, making porcelain is gaining new possibilities both practical and theoretical." he says, and thus, gets even with the cultural revolution and numerous torments they experienced with his father. At the same time, without a doubt, he is questioning the colonial "history" which decides who made art and who did not.

His solo at SSM will feature about 90 porcelain ceramic objects. The sunflower seeds once exhibited in Tate Modern Turbine Hall are now in a storehouse waiting to be shipped to Istanbul. It's obvious that he thinks the Ottoman Tile tradition and Chinese porcelain tradition as interconnecting doors, roads. These little objects will also exhibit the utterly different relation -with "time", "present" and "current issues"- of the artist who has been always in a position in line with the "present", 'current issues' and the 'global timeline.' But Ai Weiwei is a person who has several irons in the fire.

We learned in the interview that the movie he was working on for a while is now completed. The movie which includes interviews he made in refugee camps, will be released in a month as a cinema film. Ai Weiwei interviewed about 400 people:

"I'm not a doctor," he says and adds that he neither dramatized nor romanticized the topic he was dealing with. "The refugee crisis is not a problem. It is a result. It is a point arrived at. It needs to be evaluated well. I'm a refugee, too. I understand them. I identify with them and hold a mirror to them. I'm not a storyteller."

These were the most interesting statements in the interview; the one right above and the one about his new book, just after saying that he is not a storyteller.

Although he defines himself too "clumsy" to tell a story, the artist wrote a book. It's not a novel. A biography. In fact, it is "a legacy biography" that he conveyed what's in his mind for his son. "I could not fully know my father. I don't think I could. I became a father at the age of 50, too, and I cannot do much with my son. Just like my father could not do much with me..."

The biography in which he tells his life and relations with his father between the years 1910 and 2000 is looking for a good translator to translate it from Chinese to English.

The reason why creating images wasn't enough and why he chose to write in order to "exactly convey" the things in his mind is quite interesting: "It's really hard to write. It's not like creating an image. When you convey your thoughts on paper, they would

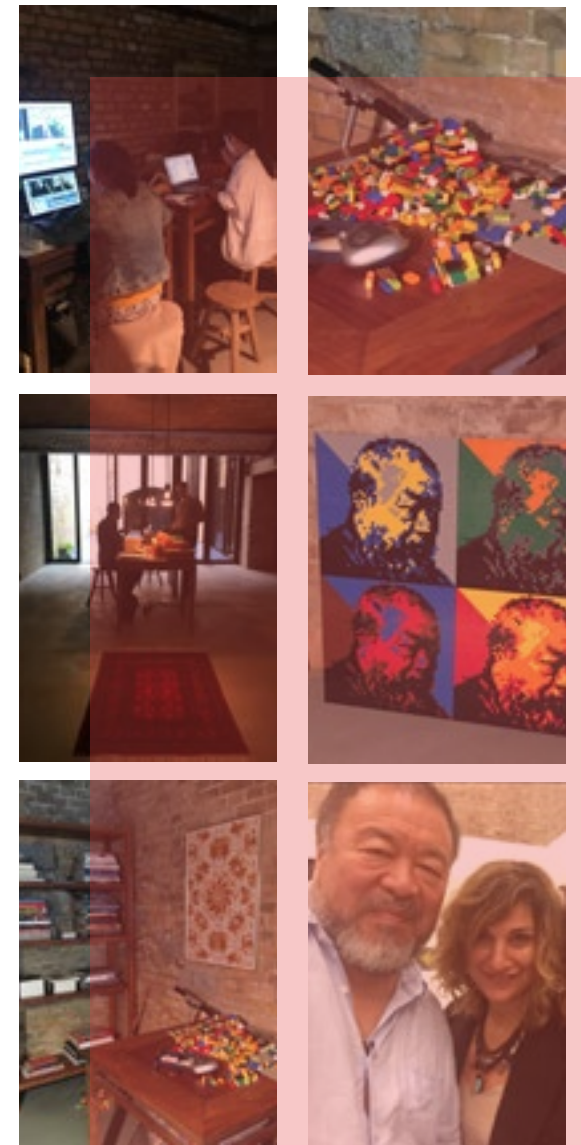
never be conveyed thoroughly. "

The artist who is also an instructor in a university in Berlin says about the teachability of contemporary art: "Enjoying the art is teachable. I teach my students not to create comfort but to oppose."

As our glances wandered in the light entering through the few windows of the giant workshop, freedom was of course our main topic: "We live a life under security cameras. (...) There's no freedom, yes, but today freedom means fighting for it. We need a new definition for freedom."

Didn't the artist make being watched a practice as they were observed? Just as they transformed communication into an art form... He also took a picture of us -talking to him there- with his mobile phone and shared via his social media account. He helped each of us take selfies.

To sum up, we do not have to choose any front, we do not have to choose the "Present." In our multi-screen life, we can easily manage to live with the "Present," and I think Ai Weiwei's solo exhibition at SSM will help a lot about it.

AI WEIWEI'NİN BERLİN MITTE'DE YER ALAN STÜDYOSUNDAN KARELER/ FROM AI WEIWEI'S BERLIN STUDIO. FOTOĞRAFLAR/PHOTOS: AYŞEGÜL SÖNMEZ

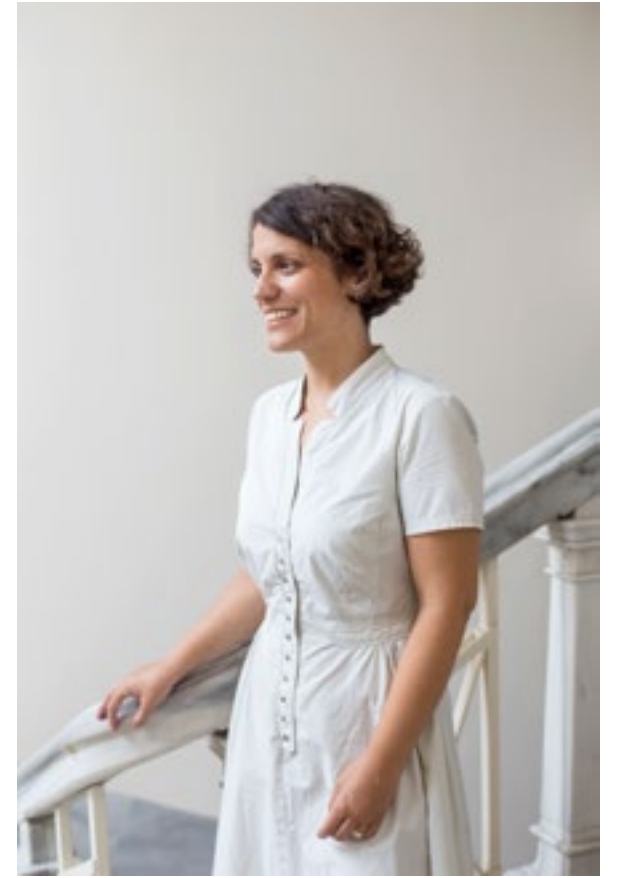
SALT GALATA

SALT Araştırma ve Programlar Direktörü Meriç Öner’le yeni görevindeki ilk aylarını, 13 Eylül’de açılacak *İşveren Sergisi*’ni ve SALT’ın bir kültür kurumunun sağlayabileceği yararları göz önünde bulunduran yeni programı *Yararlı Sanat Ofisi*’ni konuştuk

We talked with Meriç Öner, Director of Research and Programs at SALT, about her first months in her new position, the *Employer’s Exhibiton* which will be launched on September 13rd, and SALT’s new program *The Office of Useful Arts*

BİRBİRİMİZDEN VE BİRLİKTE ÖĞRENMEK

Özge Yılmaz

MERİÇ ÖNER, FOTOĞRAF: ELİF KAHVECİ

Kuruluşundan bu yana görev aldığınız SALT’ta nisan ayından beri de Araştırma ve Programlar Direktörlüğünü üstleniyorsunuz. Bu beş aydaki deneyiminizi nasıl özetlersiniz? Bu yönetim değişikliği, SALT’ın programına hissedilir bir farklılık olarak yansıyacak mı?

SALT’ın geçmişi ne kısa, ne uzun. İçinde bulunduğumuz dönemi, deneyimlerin kurumun tutumundaki tazelikten ödün vermeyecek şekilde kullanılması bakımından önemli buluyorum. Öte yandan içeride olan biten kadar, dışarıdaki dünyanın kurumu yönlendirmesi kaçınılmaz ve ona sahiçilik sağlıyor. İş, bunun bir etki-tepki matematiğine indirgenmeden; içinde bulunduğumuz koşulların sorgulandığı, onların oluşumuna dair ipuçlarının izlenebilir kılındığı, ardından gelmesi gerekenlere dair fikirlerin tartışılabilirdiği bir ortamın sağlanması. Beş aylık görevimi söz konusu ortamın nasıl daha etkin kılınabileceğini anlamaya çalışarak geçirdim. Bu yönde yapılacaklar çok çeşitli biçimlerde değerlendirilebilir. Tek yolunun programlar olmadığı açık. Düşünün ki her programda

hiç değilse bir yeni şey öğreniyoruz. Bir önceki deneyin yeterli sonuç vermemesi durumunda üstünü kolaylıkla çiziyoruz. Buna bir hata payesi vermediğimiz için bir sonrakinde farklılığımızı ilan eden bir söylemimiz olmuyor. Bu sebeple öğrendiklerimizi nasıl yorumladığımızın ve içerik ya da uygulamayı ne yöne doğru farklılaştırdığımızın hissedilip hissedilmemesi kullanıcıların dikkatine bağlı.

Bir dönem en parlak kentlerinden biri olarak lanse edilen İstanbul’un kültür-sanat dünyasını yeniden canlandırmak için özel çabalar söz konusu. Geçmişteki yıldızlaştırmayı ve bugünün çabalarını nasıl yorumluyorsunuz? İstanbul’da kültür-sanat hayatı için nasıl bir yakın gelecek tasavvurunuz var? Ve tabii SALT bu konuda nerede duruyor?

Gelecek konusunda konuşmakta hep çok temkinliyim. Geçmişe dönük olarak İstanbul’un yıldızlaştırıldığı döneme itirazım var. Benim gözlemime göre bu dönem, muazzam bir özenme temeline inşa edildi ve aceleciydi. Bildik modellerin peşine düşülecektiyse sağlam bir alt-

yapının oluşturulması için büyük ölçekli ve uzun vadeli girişimler elzemdi. Tabii çeşitli dönemlerde atılmış adımlar olduğunun altını çizmek lazım. Ancak anlaşılan Türkiye’nin öncelikleri bakımından gerçekleşemediler veya süreklilik arz edemediler. Özenmeden arınılsa, kültürün tartışılması ve hatta yaşanmasındaki tikanlıkları giderecek yeni modeller oluşmasına çalışılsa varılacak yer görece sağlıklı olur muydu diye merak etmekten kendimi alamıyorum. Şehirlerin “marka” olmasının stratejileştirildiği dönem, burada ve dünyanın pek çok yerinde hızlı bir festivalleşmeye yol açtı. Festival ile yalnızca geçici olmaktan söz etmiyorum. Geçicilik bilakis kimi üretimler için çok değerlidir. Benim dikkat çekmek istediğim, festivalleşme halinin bir kutlamayı dayatır olması. Hele de küçük topluluklar içerisinde tekrar tekrar buluşmak ve kutlaşmak, İstanbul’u bir varış noktası olarak tahayyül etmekten ve asıl sorumlulukları tarif etmemekten kaynaklanan sorunların üzerini örtmüştü. Bu gelen bienalin ve çevresindeki hareketlenmenin yukarıdaki

ODTÜ YAYA ALLESİ/METU PEDESTRIAN ALLEY, ANKARA

tariften çok farklı bir yönelimi olduğunu söylemek mümkün değil. SALT’ın faaliyet ve niyetleri bu sebeplerden ötürü birtakım anlara odaklanmıyor.

Mimar ve işveren arasındaki ilişkiye odaklanan *İşveren Sergisi* bize “yıldız mimar” kavramının sonunu mu işaret ediyor ya da projelerin mimarlar kadar çok konuşmamız gereken başka bileşenleri de olduğunu? Kapsamlı bir araştırma süreci de olan bu sergide yola çıkış noktanız neydi?

İlk yola çıkış noktamız, yapı yapma ortamında mimar ve haricindeki aktörlerin ilişkilerini tartışmaya açmaktı. İçerikten, sezdiğiniz üzere yıldız mimar kavramının gelip dayandığı noktaya dair söz üretmek mümkün. Bu tartışma halihazırda SALT’ın dışında, neoliberal bir dünyada mimarlık yapmanın vardığı noktayı dert edinen yeni kuşak bir kesimin odağında. Ancak buradan da belli ki ortam bu sözü yine mimarların üretmesine elverişli. Bir yandan bunun çok değerli bir özleştirici imkânı olduğunun hakkını teslim etmeliyiz. Öte yandan “Bu tartışma yine mimarların tekelinde mi yürüyecek?” diye en-

dişelenmeliyiz. Bu konu özelinde, mimar ile işvereni kutuplaştıran yaklaşım çok tanındık. Sergi, kutupların kışkırtıcılığından faydalanmaya yelteniyor. Yıkılması gereken önyargılar arasında “iyi üretime engel olan işveren profili de var” anlamına geliyor. Sergideki vakalar Türkiye’de geniş bir zaman aralığından ve nitelikli olduğunu düşündüğümüz yapılar arasından seçildi. Mesela ODTÜ için sergideki belgelerin bütününcü incellerseniz - ki çok ciddi bir mesai gerektireceğini biliyorum, o yüzden saltresearch.org’da da erişime açık olduklarını hatırlatayım - bir tasarımın birebir gerçeğe dönüşmesi için mimarlar Altuğ Çinici ve Behruz Çinici’nin verdikleri mücadeleyi deşifre edebilirsiniz. Bu bakımdan mimarların özverili çalışmalarının dönemin rektörü Kemal Kurdaş tarafından hep destek bulması tesadüfi değildir. Tasarımda yapının biricik değerinden daha çok kullanıcıyı, kamuyu, gezegeni dert eden bir yola gidilmesi için, siparişi verenin de aynı duyarlılığa sahip olması gerektiği elbette aşîkar. *İşveren Sergisi*’nde bunu sağlayan, sağlamayan veya sürdürmeyen örneklerle bir yapıda

paylaşılan sorumlulukları konuşma fırsatımız olacağını umuyorum.

Sergide Osmanlı İmparatorluğu’nda kadın banilerin İstanbul’da inşa ettirdiği yapılara ayrılan ve bu banilerin şehirleşmedeki rollerini inceleyen bir bölüm de var. Bu bölüm bize neler söylüyor? Ve kadın baniler, araştırmaya başlar-ken aklınızda olan bir alan mıydı; yoksa araştırma sürecinde mi karar verildi böyle bir odaklanmaya?

İşveren Sergisi 2014 yılında SALT Be-yoğlu’nda açılan *YAZLIK: Şehirlinin Kolonisi* sergisinin araştırma sürecinden beri bir zihin jimnastiği benim için. Proje, Datça ve Bodrum’daki Ak-tur ile Burhaniye’deki Ar-tur sitelerini sipariş eden kişinin, Türkiye genelinde iç ve dış turizmi nitelikli bir iş kolu haline getirmek için çalışan Özer Türk isimli bir mülk-i amir olduğunu öğrendiğimde başladı. Devletin bir bulut olmadığı ve her daim bir kişi ile temsil edildiğinin yanı sıra bu kişinin bugün hayal edeceğimiz üzere bir sermayedar, bir gayrimenkul geliştiricisi olmadan üretime vesile olabileceğini fark etmeme yaradı. Bu örneği “işveren” kavramına ba-

ÖZER TÜRK VE AR-TUR MAKETİ/ ÖZER TÜRK AND THE MODEL OF AR-TUR

kışta bende bir yön kırıncı vazifesi gördüğü için aktarıyorum. Müşteri yerine işveren kelimesini kullanmamız da buradan kaynaklanıyor. Aslında yapı sipariş edenlerden söz ediyoruz. Osmanlı İmparatorluğu hanedanı ve üst düzey yetkilileri, İstanbul’un geçmişindeki en büyük siparişçi. Şehir onların sipariş ettiği ve mali yükünü üstlendiği yapılar ile yayılıyor. Banilere duyulan ilgi bu pozisyonlarından kaynaklandı. Kadınları odağa almak ise onların imparatorluktaki konumuna dair bir meraka dayalı. Bu araştırmayı inceltmek için mimar ve tarihçi Firuzan Melike Sümertaş ile çalışmaya başladık. Osmanlı hanedanı kadınlarından mitleşmeye yüz tutmuş karakterler var, biliyorsunuz. Bunların şehir hayatında etkin tekil örnekler olmadığını konuşabilmenin önem teşkil ettiğine karar verdik. Şehir araştırmacısı Murat Tülek’in de ekibe katılmasıyla şehri başka türlü okumayı sağlayan yeni bir harita oluşturmaya başladık. Haritayı dönemler, yapılar ve kadınların rütbeleri üzerinden incelerken çeşitli şehirli kadın karakterlerinin tarih çalışmalarında göz ardı edildiğini de göreceksiniz. Sergideki içerik tar-

tışmaya bir başlangıç teşkil edecek. Sergi süresince kamu programları ile bu konuyu -en azından kendimiz için- detaylandırmaya devam edeceğiz.

Bu ay bir de SALT’ın Asociación de Arte Útil platformu ortaklığıyla kurduğu *Yararlı Sanat Ofisi* açılıyor. Nasıl bir işleyişi olacak *Yararlı Sanat Ofisi* ve *Yararlı Sanat Arşivi*’nin?

Yararlı Sanat Ofisi, SALT’ın kamu programlarına yeni bir yön veriyor. Bir kültür kurumunun sağlayabileceği yararları göz önünde bulunduruyor ve SALT’ın kullanılma biçimlerini gözden geçiriyor. Araştırma ve Programlar, bir soruyu kamuya açmaya odaklı. Aynı şekilde irili ufaklı ekipler, zaman zaman SALT Galata’daki mekânları kendi içeriklerini kamuya açmak için değerlendiriyorlar. SALT’ın kullanıcıyla ilişkisinde bizim için bir çeşit karşılıklılık beklentisi oluştu. Bu etkileşimin daha yoğun olmasından, yani birbirimizden ve birlikte öğrenme imkânlarının artırılmasından yanayız. SALT Galata’da 3. katta işleyecek olan ofis, kullanıcılarla birlikte üretilebilecek programlar için bir yer sağlayacak. Aso-

İşveren Sergisi projesi Datça ve Bodrum’daki Ak-tur ile Burhaniye’deki Ar-tur sitelerini sipariş eden kişinin, Türkiye genelinde iç ve dış turizmi nitelikli bir iş kolu haline getirmek için çalışan Özer Türk isimli bir mülk-i amir olduğunu öğrendiğimde başladı.

LEARNING TOGETHER & FROM ONE ANOTHER

Since April, you have been the Director of Research and Programs at SALT, where you have been involved since its foundation. How do you summarize your experience in these five months? Will this change in management affect SALT's program noticeably?

SALT's history is neither short nor long. I think the period we are going through now is significant with regard to the usage of experiences without sacrificing the freshness of institution's attitudes. On the other hand, as far as the inside is concerned, it is inevitable for the outside to steer the institution, and it gives it authenticity. The thing is not to degrade it to action-reaction like in maths and to provide an environment in which we question the current conditions, we make the clues of these conditions traceable and we discuss the ideas about the next moves. I spent five months trying to figure out how to make the above-mentioned environment more effective. The things to be done in accordance with this objective can be evaluated in numerous ways. It is evident that the only way is not the programs. In every program, we learn at least one thing new. If the previous experiment does not result well, we easily cross it off. Since we do not presume any possibility of making a mistake with this one, we do not use a discourse claiming our difference in the next. For this reason, it is up to the attention of users whether it is discernable that how we interpret the things we learn and if the difference in the content/implementation is noticeable or not.

There are some special efforts to revitalise the cultural and art activities of Istanbul, the city introduced as "the coolest city" once. How do you interpret the emblazonment in the past and the efforts of today? What do you envision for the

near future of cultural and art activities in Istanbul? And of course where does SALT stand in this regard?

I am always very cautious when it comes to talking about the future. As for the past, I have an objection to the period when Istanbul was emblazoned. To me, that period was based upon an extreme imitation and it was hasty. If the point was to follow known models; a sound infrastructure, and a large scale and long term initiatives were essential. Of course we need to say that there has been some steps taken at various periods. However, it seems that they could not have been realized or sustained because of Turkey's priorities. I can not help wondering if the current point would be healthier by not being imitative and trying to form new models that would remove obstacles in discussing the culture and even in experiencing it. The period in which cities' being "brands" were strategized led to a rapid festivalisation here and in many parts of the world. By festivalisation, I don't mean just being temporary. Temporariness is very valuable for some productions, though. My point is, the state of festivalisation imposes a celebration. Especially repeatedly meeting and celebrating in small communities covered the problems arising from imagining Istanbul as a destination and not describing the real responsibilities. It is not possible to say that this biennale and the movement around it has a very different orientation from the description above. SALT's activities and intentions are not focused on a number of moments due to these reasons.

Does *The Employer's Exhibition* which focuses on the relationship between the architect and the employer signal to the end of the "starchitect" concept? Or are there other components of projects we

need to talk about as well as architects? What was your starting point in this exhibition which is also a comprehensive research process?

Our starting point was to discuss the relationships of architects and other agencies in the building environment. As you can see from the content, it is possible to make a statement about the point where the "starchitect" concept came. This discussion is already at the center of a new generation of people who are worried about the point of being an architect in a neoliberal world, outside of SALT. However, here it is obvious that this statement is again suitable for architects to produce. On one hand, we have to admit that it is a worthwhile self-criticism opportunity. On the other hand, we should worry about "Will this debate run in the monopoly of the architects again?" Specific to this issue, the approach polarising the architect and the employer is very familiar. The exhibition attempts to benefit from the agitations of the poles. The belief that 'there's an employer profile hindering good production' is among the prejudices that need to be destroyed. The cases in the exhibiton were chosen from a long time period and among the qualified buildings in Turkey. For instance, if you examine the entire documentation on display for METU -I know that it will require a very serious work, so let me remind you that you can access on saltresearch.org- you can decipher the struggle of the architects Altuğ Çinici and Behruz Çinici for a design to become a reality without a change. So it is no coincidence that the devoted works of architects were always approved by Kemal Kurdaş, the rector of that term. To go through a path that cares about the user, the community and the planet more than the unique value of the design, it is obvious

that the orderer must have the same sensitivity. I hope in *The Employer's Exhibition* we will discuss the responsibilities shared in a structure with the examples providing or not providing aforesaid sensitivity.

In the exhibiton, there is also a section withhold for the structures ordered by the women patrons in the Ottoman Empire and examining the roles of these women patrons in urbanization. What does this section tell us? Were these women Ottoman patrons a research object in your mind at the very beginning or did you decide during the research?

The Employer's Exhibition has been a brain gym for me since the research process of the *SUMMER HOMES: Claiming the Coast* exhibition which was held in SALT Beyoğlu, in 2014. The project started when I learned that the person who ordered the Ar-tur sites in Datça and Bodrum, and Ak-tur in Burhaniye was an administrative chief who works for the domestic and foreign tourism to be an eligible line of business throughout Turkey. Apart from realizing that the government is always represented by one person, I have also realized that this person could contribute to the production without being an investor or a real estate developer as we would assume. I gave this example because it revised my point of view to the "employer" concept. This is why we use the word employer instead of customer. In fact, they are people who order buildings. The greatest orderers in Istanbul history were the dynasty and senior officials of the Ottoman Empire. The city was spreading with constructions ordered and paid by them. The interest in the women patrons stemmed from these positions. Focusing on women is actually based on our curiosity about their position in the empire. We started to work with architect and historian Firüzan Melike Sümertaş to

attenuate this research. Among the women in the Ottoman dynasty, there are some characters who tend to be myths. We think it is significant to talk about the fact that these characters were not the ascendant examples in the city life. Murat Tülek, a city researcher, joined the team to create

DEBA

a new map that would allow us to read the city differently. While examining the map through periods, structures and women's rankings, you will also see that various urban female characters are ignored in history studies. The content on display will open up a debate. During the exhibition we will continue to elaborate on this topic -at least for ourselves- with public programs.

This month, *The Office of Useful Art*, founded by SALT in partnership with

Asociación de Arte Útil, will also be opened. How will *The Office of Useful Art* and *The Archive of Useful Art* operate?

The Office of Useful Art provides SALT's public programs a new direction. It takes into account the benefits that a cultural institution can provide and examines the ways in which SALT is used.

Research and Programs focused on opening one question to the public. In the same way, large and small teams sometimes evaluate the places in SALT Galata to open their own contents to the public. SALT's relations with the users caused to form some kind of mutuality expectation in us. We wish that this interaction would be more intense and the opportunities to learn from each other and together would be much more. The office on SALT Galata, which will operate on the third floor, will make room for programs that can be produced with users. The International Archive of Useful Art compiled by the Asociación de Arte Útil platform will also be accessible here. In addition, art works from Turkey and surrounding regions will be included in the archive via SALT. Besides the enrichment of the archive, we also give importance to open these public works to discussion. The matters concerning the 'use of art' and 'what kind of art is useful' have been the main questions of debate of environments including SALT. It is important to define the red

lines well in this issue as it is in every terminology shining periodically. The intention is not to convert or nullify the concept. But instead of glorifying what is described as useful art, looking at what a useful art institution should be and challenging ourselves in this direction is a more sincere position for us. We are starting to operate on a calendar that is likely to spread to two years.

ARTER

Pırıltılı, devasa hayvanlar; kahkaha atan kadınlar, süt veren memeler, masallar, mitolojiler, ritüeller, tanrıçalar ve “kurtlarla koşan kadınlar”... CANAN, *Kaf Dağı’nın Ardında*’da bildiğimiz CANAN. 24 Aralık’a kadar Arter’de

Shimmery, gigantic animals; laughing women, lactating breasts, tales, mythologies... Rituals, goddesses, and “women who run with the wolves”... At *Behind Mount Qaf*, CANAN is CANAN as usual. The exhibition can be visited at Arter until December 24th

KAF DAĞI’NA KOŞAN KADIN

Elif Bereketli

CANAN, ŞEFFAF KARAKOL/TRANSPARENT POLICE STATION, GRAVÜR/GRAVURE

Neden Kaf Dağı sembolünü kullanmak istediniz?

İslam mitolojisinde dünyayı çevreleyen tüm dağların anası Kaf Dağı. Ulaşılmaz olan şeyleri ifade ediyor. Kurtarıcı melekler, korkutan cinler, harikulade Anka kuşları... Hepsi Kaf Dağı’ndadır. Mutluluğun, özgüvenin ulaşılmaz olduğunu temsil edercesine... Oysa Kaf Dağı’nı biz içimizde taşıyoruz. Korkularımızdan kurtulduğumuzda, gölgelerimizle karşılaştığımızda Kaf Dağı’nda aramak zorunda kalmayız mutluluğu. Anka kuşu efsanesi mesela, dışarıdan bir kurtarıcı beklemek yerine o kurtarıcının kendimiz olabileceğini söylemeye çalışıyor.

Politik bir okumayı akla getiriyor bu.

Sergiye politik de, bireysel de okuyabilirsiniz. Gayet masalsı bir dille politik bir söz söylemek mümkün. Benim sergi bunu yapıyor, gönül rahatlığıyla söyleyebilirim. Acılarınla, korkularınla yüzleşmek ve kurtuluşu içinde bulmak. Başardığında, o gücü eline aldığında o çözülecek gerçekten. Politik durumumuz da öyle.

Hem aktivist hem sanatçı olarak tanınıyorsunuz. Politik işler yapan birisiniz. Sanatçılık ve aktivizm birbirinden ayrı şeyler mi, yoksa bir mi sizin için?

Eskiden ayırdı. Sanatçı kimliğimi sokaktayken atölyede bırakıyordum. Atölyedeysen de aktivist kimliğimi. Şimdi ikisini

bir arada yaptığımı düşünüyorum.

Üretmek bir nevi direniş mi yani?

Direniş kelimesi ne kadar doğru bilemiyorum. Ben üretimimi yakınlaştırmak, paylaşmak ve bir arada durmak olarak tarifliyorum. Fark etmek ve çözüm üretmek daha güzel.

Sergide yedi yeni iş var, onun dışında kiler önceden üretildi. Nasıl yola çıktınız Nazlı Gürlek ile? Nasıl gelişti sergi fikri?

Sergi kendi sürecinde gelişti. Bir başlık bulup oradan yola çıkmadık. Her şey bir bütünü oluşturuyor. Tıpkı canlılar gibi. Her birinin ayrı bir anlamı var ama bir araya geldiklerinde bir bütünü oluşturuyorlar ve başka bir anlam kazanıyorlar. Yani Kaf Dağı’nı oluşturuyorlar.

Sergi üç kattan oluşuyor. Cennet, Araf ve Cehennem. Cennet giriş kat. Cehennem genelde altta olur. Neden sizde tersi?

Bu sembolik bir tavır. Cenneti de, cehennemi de, arafı da biz yaratıyoruz ve dönüştürüyoruz. Buna vurgu yapıyor. Önemli olan cenneti uzaklarda aramak, onu hayatımıza adapte etmek. Cennet kavramı, güzel bir tabiat, mutlu bir hayat vadediyor. Bu dünyada yaşanabilir bir şey bu, başka bir hayata bırakmadan...

Cehennem katındaki Garaibu’l Mevcudat da aslında bir başka tarafından tutarak aynı bunu söyler gibi. “Cehennem

sadece beynimizdedir,” diyor sanki.

O iş cinlerden ve ejderhalardan oluşan bir yerleştirme. Gölgelemler ışıklarla üstümüze gelip korkutuyor. Ama bir an için aydınlık olunca anlıyoruz ki, o korkutan şeyler, tüllerin üzerindeki desenlermiş sadece. Yani korkuların gerçek olmadığını anlıyoruz. Yani bu sergide cehennem yok. İsmi var ama kendi yok. “Cehennemi yaratan bizleriz,” diyor sergi, “ve cenneti de biz yaratacağız.”

İşık, aydınlık ve karanlık arasında gidip gelen bir kurgusu var serginin. Ve pırıltılı olanla pırıltılı olmayan arasında... Neden?

Hem düşünsel hem form olarak böyle bir özelliği var. Doğamızı barındırıyor. Aydınlık varsa karanlık da var. Gündüz varsa gece, güneş varsa ay var. Döngü sağlıyor. Dişil ve eril enerjinin dengede olması yani. Yin ve yang gibi. Sergi bireysel olarak dengemizi bulmamızı öneriyor. Dünyada şu an dişil enerji düşük, eril bakışın ve şiddetin artmasına sebep olan bir şey bu. Dişil enerjiyi kadınların bastırılması olarak okuyabilirsiniz ama şöyle de düşünmek gerekir: Yer dişildir, gök erildir. İkisi arasındaki dengesizlik hepimizin dengesini bozdu. Sergi bunu da söylüyor: “Gölgelemlerimizle, yani korkularımızla yüzleşip, kendimizle bir eşitlik sağlaması lazım,” diyor.

CANAN, HEZEYAN/DELIRIUM, VIDEO
GÖRÜNTÜSÜ/VIDEO STILL
(SAG.SAYEA/ON THE RIGHT PAGE) CANAN,
ŞEFFAF KARAKOL/TRANSPARENT POLICE
STATION, HEYKEL/SCULPTURE

THE WOMAN WHO RUNS TO MOUNT QAF

Why did you want to use the symbol of Mount Qaf?

In Islamic mythology, Mount Qaf is the mother of all mountains, surrounding the whole Earth. It expresses the things that are not reachable. Savior angels, scary jinns, wondrous phoenixes... They are all at Mount Qaf, representing the unattainability of happiness and self-confidence. However we each carry Mount Qaf within ourselves. Once we get rid of our fears, and greet our shadows, we no more feel obliged to look for happiness at Mount Qaf. For instance, the myth of the phoenix is trying to state that instead of waiting for a savior, we can become the saviors of our own lives.

Doesn't this suggest a political interpretation?

You may interpret the exhibition politically or personally. I think it is possible to make an epic political discourse. I can easily say that my exhibition achieves that: to confront your pains, and fears, and the find salvation within. When you achieve that, and take the power in your hands, the problem will really be resolved. It's also the case for the political situation.

You are known both as an activist, and an artist. You create political works. Are art and activism two separate things for you or are they one?

They used to be separate. I used to leave my artist identity back in the studio when I would go out on the street, and keep the activist identity out of my studio. Today I

think I do both at the same time.

So creating is kind of a resistance for you?

I am not sure if "resistance" is the right word. I prefer getting close, and reuniting. Resistance involves pushing. I believe it is more beautiful to be aware and to come up with a solution.

There are seven new works at the exhibition; the others are older. How did you start with Nazlı Gürlek? How did the idea of the exhibition develop?

The idea grew on its own. We didn't find a title and follow thereon. The different parts make up the whole. Just like the case with living beings. Each part has a separate meaning but when they come together they make a whole and gain a totally different meaning. Hence, they make up the Mount Qaf.

The exhibition is made up of three floors. Heaven, Purgatory, and Hell. Heaven is on the ground floor. Usually hell is below. Why is it reversed here?

This is a symbolic attitude. We are the ones creating heaven, hell and purgatory and transform. It stresses that. The essential is not to look for heaven afar, and to adapt it to our lives. The concept of heaven promises a beautiful nature, and a happy life. This is something that can be lived in this world, without leaving it to the next life.

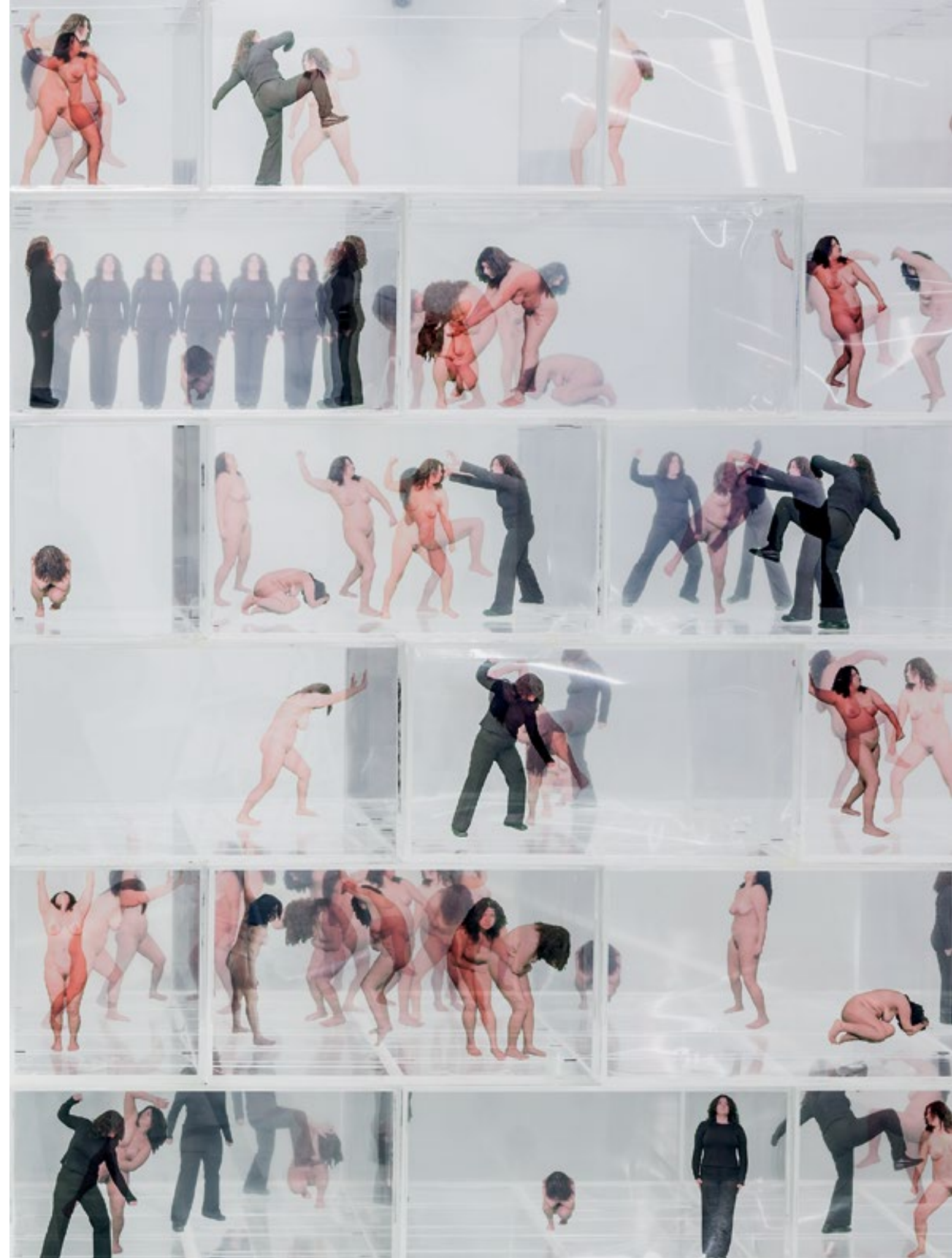
Gharā'ib al-Mawjūdāt on the hell floor seems to say the same thing but from a different perspective. It's almost as if it

says that "hell is just in our brains."

That work is an installation made up of jinns and dragons. The shadows scare us by coming onto us. Yet for a moment when there is light, we understand that those scary things are just patterns on the curtains, therefore the fear is not real. So there is no hell in this exhibition. The name is there but it is not really there itself. The exhibition suggests that "We are the ones creating hell", therefore "we will be the ones creating heaven as well."

The exhibition's set up hovers amongst light, bright, and dark. And in between the shimmery, and the non-shimmery... Why?

This is an intellectual and formal feature. It harbors our nature. If there is light, there is also dark. If there is day, there is also night; there is sun if there is moon. This allows a cycle, hence the balance between the feminine and the masculine energy. Like yin yang. The exhibition proposes everyone to find the individual inner balance. Currently, the feminine energy is on the low side on Earth, causing the masculine attitude and violence to increase. You may read feminine energy as the suppression of women. Yet we must also remind ourselves: earth is feminine, sky is masculine. The imbalance in between the two deranged us all. The exhibition also suggests this. It states that we should confront our shadows, hence our fears, and come to balance with ourselves.

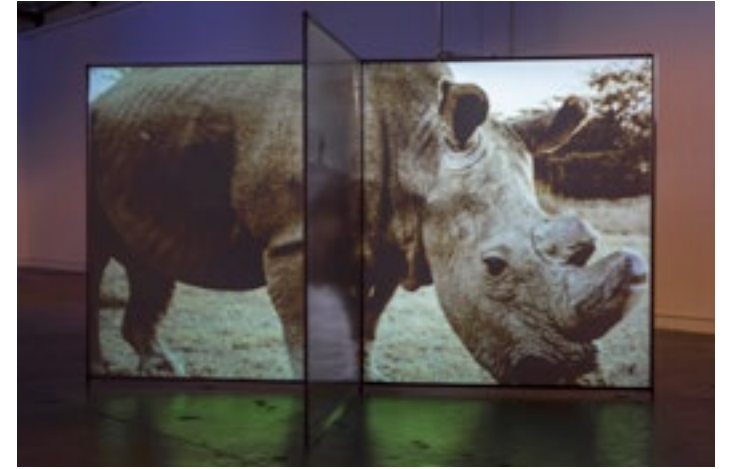
BORUSAN CONTEMP- PORARY

Borusan Contemporary, 16 Eylül 2017-18 Şubat 2018 tarihleri arasında *Diana Thater: Kaçak Dünya* sergisine ev sahipliği yapacak. 2017 ilkbaharında Los Angeles'taki The Mistake Room'da aynı adla düzenlenen ve kaçak avcılık yüzünden soyu tükenme tehlikesi altında olan hayvanlar üzerine temellendirilen video enstalasyonların yer aldığı serginin İstanbul edisyonunda üç yeni video bulunuyor

Borusan Contemporary will host *Diana Thater: A Runaway World* exhibition between September 16th, 2017 and February 18th, 2018. The exhibition which was held under the same title in the spring of 2017 at The Mistake Room, Los Angeles, and consists of video installations based on animals in danger of extinction due to poaching, presents three new videos in its İstanbul edition

DIANA THATER'IN *KAÇAK DÜNYA'SI*

Özge Yılmaz

DIANA THATER, *KAÇAK DÜNYA. A RUNAWAY WORLD*, 2017, İKİ PROJEKSİYONLU YERLEŞTİRME, 2 MEDYA OYNATICI VE ALTUĞLAS VİSİO EKRANLAR, INSTALLATION FOR TWO PROJECTORS, TWO MEDIA PLAYERS, AND ALTUĞLAS VİSİO SCREENS, 182.9 X 325.1 X 325.1 CM, EDITION OF 1, 1 AP, 1 OF 1 EP, COURTESY THE ARTIST AND DAVID ZWIRNER GALLERY, NEW YORK/LONDON İZİNİYLE COMMISSIONED BY THE MISTAKE ROOM, LOS ANGELES TARAFINDAN DESTEKLENMİŞTİR

Borusan Contemporary, 15. İstanbul Bienali'yle eşzamanlı düzenleyeceği sergide Los Angeles menşeli sanatçı, küratör, yazar ve eğitimci Diana Thater'ın video temelli beş yerleştirmesini ağırlıyor. Thater, 90'lı yıllardan bu yana film, video ve enstalasyon işleriyle doğal hayat ve aracılı gerçeklik (*mediated reality*) üzerine çalışıyor. 2015 yılında Los Angeles County Museum of Art'da (LACMA) *Diana Thater: The Sympathetic Imagination* adlı retrospektif sergisi gerçekleştirilen sanatçının işlerindeki temel çıkış noktası, doğal hayat ve gerçekliğin versiyonlaştırılması olsa da, video ve filmlerindeki kurgu kullanımı ve yerleştirmelerinde gözettiği ışık-renk vurgularıyla çoğu zaman izleyicinin kendisini bir bilim kurgu filminde hissedebileceği soyut gerçeklik mekanları yaratıyor.

Thater, 2017 ilkbaharında da, yine Los Angeles'taki kar amacı gütmeyen sergi mekanı The Mistake Room'da, çekimlerini Kenya'da yaptığı iki video yerleştirme ile Cesar Garcia küratörlüğünde *Diana Thater: Runaway World* adlı sergiyi hazırlamıştı. Sergi, kaçak avcılık yüzünden yakın gelecekte soyu tükenme tehlikesi altında olan hayvanlar üzerine temellendirilen videolardan oluşuyordu. 2016 ve 2017 yıllarında Kenya'da çekilen bu iki videoda, kaçak avcılar tarafından fildişi için avlanan bir fil sürüsü ve nesli tükenmekte olan Kuzey Beyaz Gergedanı doğal ortamlarında - insandan gelecek tehlikelere kar-

şı korunmaya çalışılırken- görülüyor. Avcılara karşı silahlı güvenlik görevlilerince korunan bu vahşi hayvanların videolarını belgesel birer kayıt olmaktan çıkaransa kuşkusuz Thater'ın bu işlerini dünyanın kırılğanlığına ve savunmazsızlığına dair bir metafor olarak konumlandırması.

Borusan Contemporary'deki sergi ise *The Mistake Room*'un küratörü olan Cesar Garcia ve Borusan Contemporary Sanat Yönetmeni Kathleen Forde'nin işbirliğiyle oluşturulmuş. Serginin adı aynı olsa da, The Mistake Room'daki işleri İstanbul'a taşımakla yetinmeyip kapsamı genişletilmiş ve aynı çerçevede oluşturulan üç yeni video enstalasyon daha eklenmiş. Kathleen Forde, Diana Thater'ın işlerini "geleceğimizle ilgili canlı öngörüler ve eylem çağrıları" olarak yorumluyor. Thater'ın pek çok sergisindeki gibi *Kaçak Dünya*'da da videolar alışlageldik monitör-izleyici ilişkisi içinde izlenmeyecek. Sanatçı, bu sergi için özel olarak X şeklinde ekranlar tasarlamış.

Diana Thater'ın zaman ve mekan, insan ve diğer canlılar, çevre ve hareketli görüntü arasındaki sınırların silikleştiği işlerinde hayvan doğasından mimariye, satrançtan edebiyata dek pek çok esin kaynağı bulabiliyoruz. Sanatçının alamet-i farikası ise tüm bu esin kaynaklarından yola çıkarken kurgu, yerleştirme/izleme tekniği, ışık ve mimari alanlarındaki biçimsel yenilikleri. Örneğin 1990'da Monet'nin Giverny'deki bahçesinde çek-

tiği bir videoyu Los Angeles'taki 1301PE Gallery'de sergilemiş fakat ham video görüntüsünü post-produksiyon işlemlerine tabi tutmadan, projektör lensine manuel bir müdahalede bulunarak satüre ve canlı renkler elde etmiş, galeri mekanını Monet'nin bahçesine dönüştürmüştü. Sanat hayatının daha ilk dönemlerinde başlattığı bu deneysel tavrı koruyarak kalıplaşmış alışkanlıkları dönüştüren Thater'ın yapıtlarında, 2016 yılında gerçekleştirdiği *Colorvision* serisinde de görülebileceği üzere, renk de başat aktörlerden biri olmuştur.

Borusan Contemporary Çağdaş Sanat Koleksiyonu ABD'de

Borusan Contemporary, yeni sezonda ABD'de de iki ayrı sergiyle koleksiyonundan parçaları sergiliyor. 29 Temmuz'da açılan ve *26 Kasım 2017'ye dek devam edecek olan Hareketli Görüntü: Betimleme* Borusan Contemporary Sanat Koleksiyonu'nun, Ann Arbor'da yer alan Michigan Üniversitesi Güzel Sanatlar Müzesi'nde sergilenen üçüncü ve son sergisi. Sergi, geleneksel portre kavramları üzerine çağdaş bir bakış sunuyor. 12 Ekim-5 Kasım tarihleri arasında Manhattan'ın Lower East Side bölgesindeki 208 Bowery Galerisi'nde yer alacak *Uvertür: Borusan Contemporary Sanat Koleksiyonu'na Yeni Eklenenler* sergisi ise zamana dayalı *media-art* örneklerinden oluşuyor.

DIANA THATER'S *RUNAWAY WORLD*

At the Borusan Contemporary, in the exhibition which will be organized as one of the events adjacent to the 15th Istanbul Biennial, there will be five video-based installations by the Los Angeles based artist, curator, writer and educator Diana Thater. Since the 90's, Thater has been working on natural life and mediated reality through her film, video and installation works. The artist whose retrospective exhibition entitled *Diana Thater: The Sympathetic Imagination* was held at LACMA (Los Angeles County Museum of Art) in 2015, takes natural life and versioning of reality as her starting point for her work. However, with the use of fiction in her videos and films and the emphases on light-color she favors in her placements, she often creates rooms of abstract reality where the viewer can feel as if he/she is in a science fiction movie.

In the spring of 2017, Thater made an exhibition named *Diana Thater: Runaway World* in the nonprofit exhibition place *The Mistake Room* under the curatorship of Cesar Garcia with two video installations shootings conducted in Kenya. The exhibition consisted of videos based on animals in danger of extinction in the near future due to poaching. In these two videos, shot in Kenya in 2016 and 2017, a herd of elephants hunted by poachers for ivory tusks and the endangered Northern *White Rhinoceros* can be seen in their natural habitats while trying to protect themselves against the human danger. Certain-

ly, Thater's positioning of these works as a metaphor for the fragility of the world and its defenselessness helps the videos of these wild animals protected against hunting by armed security officers to no longer be only documentary records.

The exhibition at Borusan Contemporary was created in collaboration with Cesar Garcia, curator of The Mistake Room, and Borusan Contemporary Art Director Kathleen Forde. Although the name of the exhibition is the same, the art works in The Mistake Room has been moved to Istanbul with an expanded scope and three new video installations created in this context have been added. Borusan Contemporary Art Director Kathleen Forde interprets Diana Thater's work as "vivid visions and a call for action about our future." Like in many exhibitions of Diana Thater, the videos won't be exhibited in orthodox methods but through the X-shaped screens specially designed by the artist.

We find many sources of inspirations from animal nature to architecture, from chess to literature in the works of Diana Thater, where the boundaries between time and space, human beings and other living things, environment and moving image become indistinct. The distinguishing characteristic of the artist is her formal innovations in fiction, placement/tracking technique, light and architecture, while she embraces all these sources of inspiration. For example, in 1990, a vid-

eo she shot in Monet's garden in Giverny was exhibited at the 1301PE Gallery in Los Angeles, but without post-production processing of the raw video image, only with a manual intervention on the projector lens, she achieved very saturated and vibrant colors, turning the gallery place into Monet's garden. In her works, Thater transformed stereotypes by maintaining this experimental attitude that she had even in the early days of her art life, and color became one of the dominant actors in her body of work, as can be seen in the *Colorvision* series she carried out in 2016.

Borusan Contemporary Art Collection in USA

Borusan Contemporary will exhibit pieces from its collection in the USA with two separate exhibitions in the new season. *Moving Image: Portraiture* which opened on July 29th and will continue until November 26th is the third and final exhibition of the Borusan Contemporary Art Collection, exhibited at the University of Michigan Museum of Arts in Ann Arbor, and it offers a contemporary perspective on traditional portrait concepts. *Over-ture: new additions to the Borusan Contemporary Art Collection* which is held between October 12nd and November 5th is a collection of time-based media-art examples and it will be exhibited at 208 Bowery Galleries in Lower East Side, Manhattan.

DIANA THATER, GERÇEKLIK KADAR RADİKAL AS RADİKAL AS REALITY, 2017, İKİ PROJEKSİYONLU YERLEŞTİRME, 2 MEDYA OYNATICI VE ALTUĞLAŞ VISİO EKRANLAR, INSTALLATION FOR TWO PROJECTORS, TWO MEDIA PLAYERS, AND ALTUĞLAŞ VISİO SCREENS, 182.9 X 325.1 X 325.1 CM, EDITION OF 1, 1 AP. 1 OF 1 EP. COURTESY THE ARTIST AND DAVID ZWIRNER GALLERY, NEW YORK / LONDON. İZNİYLE COMMISSIONED BY THE MISTAKE ROOM, LOS ANGELES TARAFINDAN DESTEKLENMİŞTİR

PERA MÜZESİ

15. Uluslararası İstanbul Bienali'nin ana mekanlarından biri olan Pera Müzesi'nde bienal sergisinin yanı sıra, müzenin M.Ö. 2000 yılından 20. yüzyıla uzanan dört daimi sergisine de uğrayabilirsiniz

Pera Museum, one of the main venues of the 15th Istanbul Biennial, will host four permanent exhibitions of a selection from 2000 B.C. to the 20th century, besides the Biennial exhibition

BUGÜNÜ İNCELERKEN GEÇMİŞE BAKMAK

Özge Yılmaz

Pera Müzesi'nin kurucu vakfı Suna ve İnan Kıraç Vakfı'na ait koleksiyondan seçilen işlerle oluşturulan daimi sergiler, *Oryantalist Resim*, *Anadolu Ağırlık ve Ölçüleri*, *Kütahya Çini ve Seramikleri* adlı üç ana başlığa yoğunlaşmış olan koleksiyonu inceleme fırsatı sunarken, yerel kültürü farklı açılardan yorumlama olanağını da sunuyor. M.Ö. 2000 yılında kullanılan ağırlık ölçüleriyle başlayıp 20. yüzyıl başında Osman Hamdi Bey'in ilk figürlü resimlerine dek uzanan bir zaman çizelgesinde Anadolu'nun kültür tarihinin farklı noktalarına ışık tutan bu dört sergi, bugünün sanatını incelerken dönüp geçmişin yapı taşlarına da bakmanın gereksinimini hatırlatıyor bize

Suna ve İnan Kıraç Vakfı Anadolu Ağırlık ve Ölçüleri Koleksiyonu sergisi, MÖ. 2000 yılından günümüze, yaklaşık dört bin yıl boyunca Anadolu'da kullanılmış başlıca ağırlık ve ölçü aletlerinden bir seçki sunuyor. *Kahve Molası*, *Kütahya Çini ve Seramiklerinde Kahvenin Serüveni* adlı sergide çay ülkesi olarak bilinen Türkiye'nin gerçek geleneksel içeceği olan kahvenin izini sürüp altı asırlık kahve kültürünün etrafında farklı dönemlerde gelişen ilişki ve alışkanlıkları gözlemlenebilir. Kütahya seramiklerinin de kahve kültürüyle birlikte incelendiği sergi, geleneksel bir içeceğin ve geleneksel bir el sanatının altı asırlık yoldaşlığının görsel bir özeti gibi.

Koleksiyon sergilerinden diğer ikisi ise resim sanatına ayrılmış. *Kesişen Dünyalar Elçiler ve Ressamlar*, *Oryantalist Resim Koleksiyonu*'ndan seçilmiş yapıtlarla 17. yüzyıldan 19. yüzyıla elçi portreleri ve elçilerin sanat koruyuculuğu teması ile oluşturulmuş bir sergi. Osmanlı İmparatorluğu'nun bahsi geçen dönemdeki yoğun Avrupa ilişkileri doğrultusunda ağırladığı elçilerin ülkelerine yazılı belgeler ve raporlar kadar, o dönem için yine belge mahiyeti taşıyan resimlerle de döndüklerini biliyoruz. Elçilerin İstanbul'da maiyetlerine aldıkları ressamlara ya da burada karşılaştıkları sanatçılara sipariş vererek yaptırdıkları bu eserlerin yanı sıra, Avrupa ülkelerine gönderilen Osmanlı elçilerinin Avrupalı ressamlarca yapılan porteleri de sergide görülebilir.

Osman Hamdi Bey'in yaşamı ve sanatı başlıklı sergiyse gerçek bir Osmanlı entelektüeli olan, ülkede arkeoloji biliminin temellerini atan, ülkenin ilk resim akademisinin kurucusu olan ve resimlerinde ilk kez figür kullanan bir ressam olarak kültür tarihine sunduğu katkılarla sembol bir isme odaklanıyor. Osman Hamdi Bey'in ressam kimliği üzerinden ilerleyen sergide, sanatçının 1906 tarihli kült eseri *Kaplumbağa Terbiyecisi*'ni de yakından inceleyebilirsiniz.

LOOKING AT THE PAST WHILE EXAMINING TODAY

Bringing the works from different collections belonging to Suna and İnan Kıraç Foundation (also the founder of Pera Museum), the permanent exhibitions display the collection under three main titles: *Orientalist Paintings*, *Anatolian Weights and Measures* and *Kütahya Tiles and Ceramics*, providing visitors with different interpretations. These four exhibitions offer an insight into different aspects of Anatolian cultural history in a wide period of time, starting from the weight measures used in 2000 B.C. to the first figure drawings of Osman Hamdi Bey at the beginning of the 20th century. And they remind us the fact that one needs to look back to the building stones of the past while examining today's art.

Suna and İnan Kıraç Foundation Anatolian Weights and Measures Collection exhibition presents us a selection of major weight and measuring devices used in Anatolia for about four thousand years, from 2000 B.C. until today. In the exhibition *Coffee Break: the Adventure of Coffee in Kütahya Tiles and Ceramics*, we can trace the history of coffee, which is the real traditional beverage of the Turkey -although it is commonly known as a tea country-. And we can observe the relations and habits growing around the six century old coffee culture at different times. The exhibition in which Kütahya ceramics are examined along with the coffee culture is like a summary of a six century old companionship of a traditional beverage and a traditional handcraft.

Two of the collection exhibitions are dedicated to painting. *Intersecting Worlds: Ambassadors and Painters* is an exhibition composed by the works selected from Orientalist Painting Collection with a theme of ambassadors' portraits between 17th and 19th century and their art patronage. In that period, with intense relations between the Europe and the Ottoman Empire, the ambassadors returned to Istanbul with paintings that serve as documents of the time, besides written documents and reports. The exhibition features the portraits of foreign ambassadors painted by Ottoman artists in Istanbul and also the portraits of Ottoman ambassadors by European artists.

And the other exhibition dedicated to painting is *The Art and Life of Osman Hamdi Bey*. It focuses on an iconic figure who was a real Ottoman intellectual, the founder of the archeology and painting academy and the pioneer of figurative depiction in Ottoman Empire. You can also closely examine his most renowned 1906 work *The Tortoise Trainer* in the exhibition focusing on the artist identity of Osman Hamdi Bey.

ELGİZ MÜZESİ

Elgiz Müzesi, bienalle hareketlenecek yeni sezonu üç sergiyle karşılıyor: Müze koleksiyonundan hazırlanan özel seçki, Sarp Kerem Yavuz’un *Lunar* adlı yerleştirmesi ve 9. *Teras Sergisi*. Midilli’deki Halim Bey Konağı’nda ise Volkan Aslan’ın 15. İstanbul Bienali kapsamında gösterilen video işi yer alıyor

Elgiz Museum welcomes the new season marked by the Biennale with three exhibitions: a special selection from the museum’s collection, Sarp Kerem Yavuz’s *Lunar* installation, and the ninth edition of the *Terrace Exhibition*. Volkan Aslan’s video work from the 15th Istanbul Biennale will also be on show at Halim Bey Mansion in Lesbos

MASLAK’TAN MİDİLLİ’YE

Özge Yılmaz

SOLDAN SAĞA/ FROM LEFT TO RIGHT:
LEVENT AYATA, SIKILDIM/ I'M BORED;
TANZER ARIG, BULUTLARDA DÜŞ/
DREAM ON CLOUDS II; HALİL DAŞKESEN,
EKLEMLENMEK/ ARTICULATED, UĞUR
CİNEL, KAPI/ DOOR; MAHMUT AYDIN;
KADIN DON KİŞİ/ FEMALE DON QUIXOTE
FOTOGRAF/ PHOTO BY KAYHAN KAYGUSUZ

FROM MASLAK TO LESBOS

İstanbul’un sıklıkla yer değiştiren kültür-sanat lokasyonlarından azade, 16 yıldır kentin ticaret merkezinde, plazaların arasındakonuşlanan Elgiz Müzesi, yeni sanat sezonu için özel bir programla izleyici karşısına çıkıyor. Müzenin koleksiyonundan hazırlanan özel bir seçki, bienale paralel olarak süreli sergi alanında görülebilecek. Ayrıca multimedya sanatçısı Sarp Kerem Yavuz’un *Lunar* adlı yerleştirme projesi de 15 Eylül - 15 Kasım tarihleri arasında müzede sergilenecek. Huma Kabakcı küratörlüğünde gerçekleştirilen sergi, asmakat duvarlarındaki tüller ve zeminde NASA’nın 1960’larda elde ettiği ilk ay gözlem görüntüleriyle mekanı kaplayıp izleyiciyi içine alan bir ortam yaratacak. Sanatçının, projeksiyon aracılığıyla bir kadın bedeni üzerine yansıttığı ay araştırma görüntülerinin karşımıza çıkardığı işaretler ve notlarla dolu beden, eski bir hazine pusulasını ya da bir muharebe haritasını andırıyor. Ayın çok eski çağlardan bu yana dişilikle ilişkilendirildiği de göz önünde bulundurulduğunda, Yavuz’un bu tavrını feminist bir perspektiften de okumak mümkün.

Elgiz Müzesi’nin yıllardır istikrarla sürdürdüğü teras sergilerinin dokuzuncusu da, 28 Ekim’e dek binanın terasında görülebilecek. Şimdiye dek gerçekleşen teras sergilerinde yer almış işler arasından seçilerek oluşturulan bu yeni sergide, 14 sanatçının 16 heykeli yer alıyor. Arif Çekderi, Caner Şengünalp, Çağdaş Erçelik, Emre Özçaylan, Ergin Soyal, Ersin Uysal, Halil Daşkesen, Levent Ayata, Mahmut Aydın, Meliha Sözeri, Sanem Tufan, Şenay Ulusoy, Tanzer Arığ ve Uğur Cinel’in farklı tekniklerdeki heykelleri, alışlagelmiş beyaz küpün dışına çıkıp Maslak silüetini arkalarına alarak arz-ı endam edecek.

Elgiz Müzesi, Midilli’de de bir komşu etkinliğe imza atacak. 15. İstanbul Bienali kapsamında İstanbul’da sergilenecek olan Volkan Aslan’ın video işi, müzenin organizasyonu ile Midilli’de yer alan Halim Bey Konağı’nda da gösterilecek.

Secluded from Istanbul’s ever-changing culture and arts neighborhoods and located in the middle of plazas in the business district since 16 years, Elgiz Museum, prepared a special program for the new art season. A biennale special selection from the museum’s collection can be visited in the temporary exhibition space of the museum.

In addition, multimedia artist Sarp Kerem Yavuz’s installation project entitled *Lunar* will be exhibited at the museum between September 15th and November 15th as a neighboring event for the biennale. Curated by Huma Kabakcı, the exhibition creates an inspiring atmosphere with the tulle curtains on the walls of the mezzanine floor and the early Moon observation images obtained by NASA in the 1960’s projected on the floor. The body, full of markings and notations formed the projection of these Moon observation images onto the a female body, reminds us now of an old treasure compass or a war map. Keeping in mind that the Moon has long been associated with femininity, it also becomes possible to read Yavuz’s attitude from a feminist perspective.

The ninth edition of the terrace exhibitions that Elgiz Museum has been steadily programming can be visited on the building’s terrace until 28 October. This new exhibition will showcase 16 sculptures, a selection of previous works exhibited on the terrace from 14 different artists. The sculptures made using different techniques by Arif Çekderi, Caner Şengünalp, Çağdaş Erçelik, Emre Özçaylan, Ergin Soyal, Ersin Uysal, Halil Daşkesen, Levent Ayata, Mahmut Aydın, Meliha Sözeri, Sanem Tufan, Şenay Ulusoy, Tanzer Arığ and Uğur Cinel, will come out of the white cube and shown with a silhouette of Maslak in the background.

Elgiz Museum will also be organizing a neighboring event in Lesbos. Artist Volkan Aslan’s video work that will be exhibited in Istanbul in the context of the 15th Istanbul Biennale will also be shown at Halim Bey Mansion in Lesbos with the organization of the museum.

SERGI REHBERİ

EXHIBITION GUIDE

İSTANBUL MODERN

Meclis-i Mebusan Cad. Liman Sahası
4 Nolu Antrepo Karaköy

15. İstanbul Bienali mekanlarından biri ve bienale paralel bir film programı sunuyor
One of the 15th Istanbul Biennial's venues and presents a film program parallel to the biennial

Sanatçı ve zamanı sergisi

İstanbul Modern *Sanatçı ve Zamanı* adlı koleksiyon sergisi ile sanatçıların zaman fikri etrafında birey olarak kendilerini ve çalışmalarını nasıl konumlandırıdıklarına odaklanıyor. Sergi, sanatçının zamanı ile toplumun, kültürün, doğanın ve evrenin zamanı arasında kurulan bağa ve hesaplaşmaya dair bir düşünce alanı öneriyor. Geçmişten geleceğe farklı zamanları, belirli ortak temalar çerçevesinde bir araya getiriyor.

Sergi, sanatçıların kendi zamanlarını nasıl deneyimlediklerine, geçmişten gelip geleceğe akan zaman karşısında duydukları endişe ve hayal kırıklıklarına, iç zamanları ile başkalarının zamanları arasında kurdukları derin yakınlıklara işaret ediyor. Aynı zamanda sanat yapıtının, gelip geçicilik ve değişim karşısındaki yerine ve dönüşümüne karşı da bir tartışma zemini sunuyor. Sanat yapıtları hangi zamanların içinden geçerek şimdi, şu an izlediğimiz zamanın parçası olurlar? Başka yapıtlarla kurdukları zamansal ilişkinin anlamı nedir? Sanat yapıtları hangi koşullara direnerek veya parçası olarak gelecek zamana kalırlar?

Sanatçı ve Zamanı, Türkiye'nin mihenktaşı düşünür ve edebiyatçılarından Ahmet Hamdi Tanpınar'ın (1901-1962) "ne içimdeyim zamanın ne de büsbütün dışında" sözlerini de bir çıkış noktası olarak belirliyor. Tanpınar'ın zaman fikri etrafında farklı coğrafyalardan sanatçıların geçmiş, şimdi ve gelecek arasındaki hesaplaşmalarına dair bir görünürlük sunuyor. Soyut sanatın farklı zamanlardaki karşılıklarını, sanat üretiminde malzeme ve atölyenin rolünü, peyzaj ve natürmort geleneğinden bugünün doğa algısına olan dönüşümü, kimlik arayışlarını, yüce ve tinsel olana karşı ilgiyi, varoluş sorgulamalarını, beden politikalarını, feminist yaklaşımları, yeni kent kültürünün dayattığı karmaşık sorunları, savaş, ölüm ve yıkım karşısında verilen mücadeleyi, su kültürü ve bir boğaz kenti olan İstanbul etrafında gelişen hayat hikayelerini ve Anadolu insanını tanıma çabalarını ortak duygular etrafında yan yana getiriyor.

Tanpınar üzerinden sanatçıların zamanlararası varoluş serüvenlerine dair bir yol haritası sunan sergi, aynı anda farklı zamanları hayal edebildiğimiz bir çağda, Tanpınar'ın görüşlerinin kuşatıcı zenginliğini de hatırlatmak istiyor.

Artists in their times exhibition

Istanbul Modern's collection exhibition, *Artists in Their Time*, focuses on how artists position their work and themselves within the concept of time. It suggests a conceptual field for examining, and reconciling, the links between an artist's time and societal, cultural, natural and universal time. It unites artists from very different periods, geographies and disciplines around common themes.

The exhibition highlights how artists experience their own times, feel anxious and frustrated that time emerges from the past and flows into the future, and form bonds between their own internal time and that of others. The exhibition also presents a base for discussing the place of art in transience and change and the transformation of art. Through which times does a work of art pass to become part of the present, of the moment we are now observing? What is the meaning of the temporal relationship that works of art establish with one another? What conditions do works of art resist, or what conditions are they absorbed into, in order to maintain their relevance in the future?

Artists in Their Time takes as its starting point the words of Ahmet Hamdi Tanpınar (1901-1962), one of Turkey's foremost intellectual and literary figures: "I am neither within time nor completely outside of it." Tanpınar's views about time illuminate the process by which artists come to terms with the relationship of their work with the past, the present and the future. Accordingly, this exhibition groups together works of art from distinct geographies, periods and disciplines that share the same emotions with respect to a variety of themes: the intersecting responses of abstract art from different periods; the role of materials and studios in the production of art; the transformation from landscapes and still lifes to the present conception of nature; the search for identity; attraction to the Higher and the spiritual; existential questioning; body politics; feminist approaches; the complex problems imposed by the new urban culture; the struggle against war, death and destruction; life stories from Istanbul, a metropolis defined by water and embracing the sea; and efforts to understand the people of Anatolia.

5533

İMÇ 5. Blok Unkapanı

Manifaturacılar Çarşısı Plakçılık Sunar, MÇPS
Ücretsiz kayıt stüdyosu

Sanatçılar *Artists:* Can Altay ve Saz Arkadaşları
Prodüktör: Amira Arzık

Kayıt günleri: Çarşamba ve Cumartesi, Eylül ayı
boyunca

Adas (Architecture Design Art Space)

Çalışkan Sk. 33 Seyrantepe

Önüm Arkam Sağım Solum

Foreground Backlight

Sanatçı *Artist:* Şakir Gökçebağ
11.09 – 21.10.2017

Akbank Sanat

Şehit Muhtar Mah. İstiklal Cad. 8 Beyoğlu

Siyah Gürültü *Black Noise*

Sanatçılar *Artists:* Burak Arıkan, Servet Cihangi-
roğlu, Didem Erk, Mirko Lazović, Cengiz Tekin,
Anna Vasof, Richard Jochum

Küratörler *Curators:* Ekmel Ertan & Işın Önel
09.10 – 18.11.2017

Anna Laudel Contemporary

Bankalar Cad. 10 Karaköy Beyoğlu

Geçmiş Günümüzle Buluşuyor *Past meets Present*

Sanatçılar *Artists:* Sami Aslan, Burçak Bingöl, Hera
Büyüktaşçıyan, Ahmet Civelek, Onur Hastürk,
Patrick Hough, Bilal Hakan Karakaya, Seçil Kınay,
Hasan Kıran, Maude Maris, Ardan Özmenoğlu,
Murat Palta, Shahpour Pouyan, Gazi Sansoy, Elvan
Tekcan, Pınar Yolaçan

Küratörler *Curators:* Huma Kabakcı & Mine Küçük
07.09 – 13.10.2017

ArtON

Meşrutiyet Cad. Oteller Sk. Hanif Binası 1A
Tepebaşı Beyoğlu

İstanbul'da Gece *Midnight in İstanbul*

Sanatçı *Artist:* Nilhan Sesalan

08.09 – 14.10.2017

Büyükdere35 Kültür Sanat Platformu

Çayırbaşı Mah. Çayırbaşı Cad. 35 Büyükdere Sarıyer

Trans-Pastoral / Trans-Idyllic

Sanatçı *Artist:* Diana Page

12.09 – 30.09.2017

ArtSümer

Kemankeş Mah. Mumhane Cad. 52/1A
Karaköy

Gaipten Gösteri *Absent Demonstrations*

Sanatçı *Artist:* Gözde İlkin

Casus Belli

Sanatçı *Artist:* Erdal Duman

01.09 – 25.11.2017

Ballon Rouge

Boğazkesen Cad. 78 Beyoğlu

onun beyni gezgin beyaz bir kurşun

her brain is a traveling white bullet

Sanatçı *Artist:* Merve İşeri

Küratör *Curator:* Nicole O'Rourke

08.09 – 28.09.2017

BLOK Art Space Büyük Valide Han

Mercan Mah. Çakmakçılar Yokuşu
Büyük Valide Han 53 Fatih

MAJAZ

Sanatçılar *Artists:* Sahand Hesamiyan &

Buşra Tunç

13.09 – 30.11.2017

BLOK Art Space Çukurcuma

Faik Paşa Cad. 22/2 Beyoğlu

Proje Sergisi *Project Exhibition*

Sanatçı *Artist:* Sahand Hesamiyan

13.09 – 30.11.2017

C.A.M Galerî

Firuzâğa Mah. Çukurcuma Cad. 38/A

Gölgede *In Shadow*

Sanatçılar *Artists:* Ali Cabbar, Balkan Naci İslimye-
li, Giuseppe Mastromatteo, Mehmet Kısmet, Murat

Morova, Peter Hristoff, Serkan Yüksel

09.09 – 21.10.2017

Cihangir Sadık Paşa Konağı

Cihangir Cad. 20 Beyoğlu

Welcome to Homeland

Sanatçı *Artist:* Halil Altındere

Küratör *Curator:* Das Art Project

14.09 – 21.10.2017

Co-Pilot

Sıraselviler Cad. 83/2 Beyoğlu

Paradise Productions

Sanatçı *Artist:* Constantinos Taliotis

12.09 – 21.10.2017

Daire Sanat

Akarsu Cad. Şimşirci Sk. Santral Apt. 11/1
Cihangir

Bir Batık Ada ve Yüzeyde Kalma Taktikleri

Floating Tactics After a Sunken Island

Grup sergisi *Group Exhibition*

Küratör *Curator:* Sibel Horada

30.09 – 11.11.2017

Dirimart

İrmak Cad. 1/9 Dolapdere

Come On

Sanatçı *Artist:* Franz Ackermann

14.09 – 15.10.2017

Ekavart Gallery

Asker Ocağı Cad. Süzer Plaza 15, Gümüşsuyu

Batının İzdüşümleri: İstanbul

Projections of the West: İstanbul

Sanatçılar *Artists:* Timur Kerim İncedayı & İrem

İncedayı

14.09 – 13.10.2017

Endless Art Taksim

İnönü Mah. Elmadag Cad. 28-30 Şişli

Kim'lik: 'Barınılan Yer' *Identity: The Sheltered Place*

Sanatçılar *Artists:* Ahu Akkan, Ali Alışır, Ali Kotan,
Arzu Başaran, Aslı Torcu, Bahri Genç, Balkan Naci

İslimiyeli, Barış Cihanoğlu, Bedri Baykam, Bubi,

Deniz Sağdıç, Ergin İnan, Genco Gülan, Gülşah Bay-

raktar, Hanefi Yeter, Horasan, İhsan Oturmak, Kad-

riye İnal, Koray Ariş, Mahmut Aydın, Şahin Domin,

Şinasi Göktürkler, Yusuf Taktak, Pınar Derin Gencer

20.09 – 18.11.2017

Fransız Kültür Merkezi

İstiklal Cad. 4 Taksim

Aylaklar *Flâneuses*

Sanatçılar *Artists:* Aslı Çavuşoğlu, İnci Furni, Güneş

Terkol, Yasemin Özcan ile İz Öztat & Zişan

Küratör *Curator:* Bige Örer

13.09 – 03.11.2017

Galeri 5 Sanat Atölyesi

Anel İş Merkezi Saray Mah. Site Yolu Sk. 5/4
Ümraniye

Enstrümanlar Instruments

Sanatçı *Artist:* Etem Şahin

11.09 – 29.12.2017

Galeri Apel

Kuloğlu Mah. Hayriye Cad. 5 Beyoğlu

Komşu III

Sanatçılar *Artists:* İdil Akbostancı, Ali Aksakal, Yeşim

Bayrak Avinal, Aydan Baktır, Esra Carus, Sakine Çil,

Can Göknil, Güler Güngör, Kurucu Koçanoğlu, Razi-

ye Kubat, Suzy Hug Levy, Julie Mardin,Leyla Sakpınar,

Nevzat Sayın, Elvan Serin, Rüçhan Şahinoğlu, Yıldız

Şermet, Gamze Taşdan, Shirley Verette, Y. Bahadır

Yıldız

09.09 – 14.10.2017

Galeri Nev

Mumhane Cad. 52/2 Karaköy

Ufkun Altında *Beneath the Horizon*

Sanatçı *Artist:* İnci Eviner

10.09 – 21.10.2017

Galerist

Meşrutiyet Cad. 67 Kat:1 Tepebaşı

Terra Amata

Sanatçı *Artist:* TUNCA

07.09 – 14.10.2017

Digi.logue

Zorlu Center, Levazım Mah. Koru Sk. 2/PSM/70
Zincirlikuyu

Gelecek Anlatıcıları *Future Tellers*

Sanatçılar *Artists:* Candaş Şişman, Pınar Yoldaş,

Onur Sönmez, Elif Demirci, Joanie LeMercier &

Ali Demirel, Alper Derin Boğaz, Elif Ayıter, Özge

Ejder, Selçuk Artut, Alp Güneysel ve Eren Başbuğ

13.09 – 30.10.2017

Halka Sanat Projesi

Caferağa Mah. Bademaltı Sok. No:24/1 Kadıköy

Komşuda Pişer Bize de Düşer

Maybe, We Will Benefit from Our Neighbour's Good Fortune

Sanatçılar *Artists*: dadans, HAH ve Pelesiyer, artıkişler, birbuçuk, İstanbul Permakültür Kolektifi

14.09 – 14.10.2017

Kare Sanat Galerisi

Abdi İpekçi Cad. Ada Apt. 22/8 Kat:2 Nişantaşı

Karşılaşmalar *Comparisons*

Sanatçılar *Artists*: Sabri Berkel, Arzu Eş, Neşet Günal, Ergin İnan, Mehwish Iqbal, Candan İçcan, Zeki Faik İzer, Başak Kademoğlu, Mustafa Pancar, Kemal Seyhan, Mehmed Slezovic, Süleyman Saim Tekcan, Fatih Temiz, Berke Yazıcıoğlu

07.08 – 30.10.2017

Krank Art Gallery

Tomtom Mah. Tomtom Kaptan Sk. 8 Beyoğlu

Room for An Image

Sanatçı *Artist*: Roman Urajnek

08.09 – 28.10.2017

Leica Bomontiada

Tarihi Bomonti Bira Fabrikası Merkez Mah. Silahşör Cad. Birahane Sk. 1 Şişli

The Myth of Men

Sanatçı *Artist*: Ahmet Polat

08.09 – 02.12.2017

Merkür

Mehmet Akif Ersoy Mah. Mim Kemal Öke Cad. Nişantaşı Erenler Apt. 12/2 Şişli Kağıthane

World Soup

Sanatçılar *Artists*: Angel Otero, Tracey Emin, Angela Bulloch, Jeppe Hein, Fatma Tülin, Ozan Oganer, Suat Akdemir, Arzu Akgün, Bahar Oganer, Sabire Susuz, Sevket Sönmez

11.09 – 16.10.2017

Mixer

Mumhane Cad. 50 Kat: 0 & -1 Karaköy

o+oma+a

Sanatçılar *Artists*: Ahmet Duru, Ali Elmacı, Ali Şentürk, Alican Leblebici, Ayşe Hilal Ateş, Berk Yüksel, Elif Esen, Evren Erol, Gökçen Dilek Acay, Hasan İlkan Cebeci, Meliha Sözeri, Meltem Şahin, Murat Can Kurşun, Nur Gürel, Oğuz Emre Bal, Özcan Saraç, Özgür Ballı

09.09 – 21.10.2017

Öktem & Aykut

Büyük Hendek Cad. Portakal Sk. 2 Galata

Hatırlayışta Tekeşlilik

Monogamy in Recollection

Sanatçı *Artist*: Gökçen Cabadan

09.09 – 07.10.2017

Pg Art Gallery

Ömer Avni Mah. Çukur Cuma Cad. 40/1

Beyoğlu

Hiçbir Şeyin Resimleri *Pictures of Nothing*

Sanatçılar *Artists*: Alexandra Paperno, Amba Sayal – Bennett, Bilge Friedlaender, Chris Barnard, Damir Muratov, Devran Mursaloğlu, Eda Soylu, Hala Schoukair, Ivan Novikov, Katherina Olschbaur, Kevin Finklea, Petr Kirusha, Sandra Çavdar, Sergey Rozhin, Vitaly Barabanov

Küratör *Curator*: Arie Amaya-Akkermans

09.09 – 07.10.2017

Pi Artworks

Mumhane Cad. 52/3 Karaköy

Çizgiler Camiası *Community of Lines*

Sanatçı *Artist*: Nancy Atakan

Küratör *Curator*: Aslı Seven

11.09 – 21.10.2017

Piramid Sanat

Kocatepe Mah. 25 Feridiye Cad. Beyoğlu

OYUN BİTTİ! Bir Gezi Tanıklığı

GAME OVER! Witnessing Gezi Park

Sanatçı *Artist*: Tülin Onat

12.09 – 29.10.2017

Protocinema

Hamursuz Fırını, Şair Ziya Paşa Cd. No:13, Beyoğlu

Kiralık Satılık *For rent, for sale*

Sanatçı *Artist*: Ani Çelik Arevyan, Antonio Cosentino, Gülşah Mursaloğlu ve İstanbul'un Sesleri

09.09.2017 – 14.10.2017

Küratörler *Curators*: Protocinema, İbrahim Can-sızoğlu

REM Artspace

Firuzaga Mah. Çukur Cuma Cad. 20 Beyoğlu

Arka Bahçe *Backyard*

Sanatçılar *Artists*: Ahmet Duru, Başak Kaptan, Banu Çolak, Melike Kılıç, Nejat Satı, Reysi Kamhi, Ömürhan Alptekin, Tuğçe Dayioğlu

Küratör *Curator*: Mehmet Kahraman

06.09 – 28.10.2017

RenArt

Vişnezade Mah. Hüsrev Gerede Cad. Seyhanlı Apt. 39/A Beşiktaş

Karmaşık Yazılımlar *Typo Noise*

Sanatçı *Artist*: Aleksandra Toborowicz

06.09.2017 – 17.01.2018

Sanatorium

Kemankeş Mah. Mumhane Cad. Laroz Han 67 Karaköy

Yapay Cehennemler *Artificial Hells*

Sanatçı *Artist*: Kemal Özen

10.09. – 14.10.2017

Sevil Dolmacı Art Consultancy

Maçka Cad. Narmanlı Apt. 24 / 32 Teşvikiye

Seed Syllables

Sanatçı *Artist*: Loris Cecchini

12.09 – 02.11.2017

Surp Yerrotutyun Lutheran Church

Asmalı Mescit Mah. İstiklal Cad. 142 Beyoğlu

trans-ID

Sanatçılar *Artists*: Suat Öğüt, Şakir Gökçebağ, Melis Bursin, Nancy Atakan, Luna Ece Bal, Bashir Borlakov, Selin Kocagöncü, Autumn Ahn, Servet Kocyigit, Julie Upmeyer, Sinan Bökesoy

Küratörler *Curators*: Anna Zizlsperger, Seyhan Musaoglu

19.09 – 15.10.2017

The Pill

Ayvansaray Mah. Mürselpaşa Cad. 181 Balat

Hayvan Çiftliği *Animal Farm*

Sanatçı *Artist*: Ferhat Özgür

09.09 – 04.11.2017

x-ist

Abdi İpekci Cad. Kaşıkçıoğlu Apt. 42/2 Nişantaşı

Ev İmkansız Denen Yerdir

Home Is A Place Called Never

Sanatçı *Artist*: Didem Erk

07.09 – 14.10.2017

Versus Art Project

Kuloğlu Mah. Gazeteci Erol Dernek Sk. 11/3 Hanif Han Beyoğlu

Paris Fashion Week

Sanatçılar *Artists*: Majida Khattari, Zoulikha Bouabdellah, Ghazel, Halida Boughriet and Ninar Esber

Küratör *Curator*: Yekhan Pınarlıgil

12.10 – 18.11.2017

Tophane-i Amire

Kılıçalı Paşa Mah. Defterdar Yokuşu 2 Beyoğlu

Hatırla *Remember*

Sanatçı *Artist*: Balkan Naci İslimiyeli

20.09 – 28.10.2017

Tütün Deposu

Hacımimi Mah. Lüleci Hendek Cad. Koltukçular Çıkmazı 1 Beyoğlu

Meleklerin Payı *Angels' Share*

Sanatçılar *Artists*: Erol Akyavaş, Züleyha Altıntaş, Fatih Aydoğdu, Gökhan Baltacı, Mehtap Baydu, Can-değer Furtun, İbrahim Karakütük, İlhan Sayın, Eda Gecikmez, Aslı Işıksal, Mehmet Koyunoğlu, Nermin Kura, Mübin Orhon, Necla Rüzgar, Anıl Saldıran, Elvan Serin, Seval Şener, Ali Şentürk, Mert Öztekin

15.09 – 22.10.2017

Zilberman Gallery

İstiklal Cad. Mısır Apt 163/10 Kat:3 Beyoğlu

Homo Fragilis

Sanatçı *Artist*: Erinç Seymen

13.09 – 04.11.2017

Zilberman Project Space

İstiklal Cad. Mısır Apt 163/10 Kat:3 Beyoğlu

Ohne Titel

Sanatçılar *Artists*: Halil Altındere, Ayşe Erkmen, Gül-sün Karamustafa, Sarkis, Bülent Şangar, Nasan Tur

13.09 – 04.11.2017

unlimited

www.unlimiteddrag.com